

DRAUGAS

PERIODICALS
August 11,
Vol. LXXXVIII

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY
PENKTADIENIS – FRIDAY, RUGPJŪČIO – AUGUST 11, 2000

*****MIXED ADC 606
S168 PS GRATIS
THE LIBRARY OF CONGRESS
EUROPEAN READING ROOM
Serials Division
Washington DC 20540-4830

NEWSPAPER – DO NOT DELAY – Date Mailed 08/11/00
UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • DRAUGAS@EARTHLINK.NET

Nr.156
Kaina 50 c.

Vietoje Seimo rinkimų antrojo rato – vadovėliai mokykloms

Vilnius, rugpjūčio 10 d. (BNS) – Premjeras pritaria prezidento siūlymui dėl antrojo Seimo rinkimų rato atsisakymo sutauptytas lėšas skirti vadovėlių leidybai.

Artėjant rugsėjo 1-ajai, prezidentas Valdas Adamkus ir premjeras Andrius Kubilius ketvirtadienį apsvaistė švietimo sistemos problemas, taip pat ir mokyklų aprūpinimą vadovėliais.

Premjeras A. Kubilius po susitikimo sakė, jog šiemet vadovėlių leidybai skirta mažiau lėšų, nei ankstesniais metais. „Aš su malonumu pritariu prezidento idejai, kad pinigai, kurie bus sutauptyti neregiant antrojo Seimo rinkimų turo, galėtų būti panaudoti vadovėlių leidybai“, sakė A. Kubilius.

Parlamentarai birželį priėmė Seimo rinkimų įstatymo pataisas, kuriomis remiantis, vienmandatėse apygardose būtų atsisakoma antrojo rinkimų rato, o nugalėtojai taptų kandidatai, pirmajame rate gavę daugiausiai balsų. Atsisakius antrojo rato, tikimasi sutauptyti 5-6 mln. litų.

Premjeras žadėjo artimiausiu metu patvirtinti šį siūlymą vyriausybėje ir teikti jį Seimui, nes tokiam lėšų persikirstymui reikia pakeisti biudžeto įstatymą.

Susitikime buvo aptartas „Geltonojo autobuso“ programos įgyvendinimas. Pasak premjero, labai svarbu, kad ši programa būtų sėkmingai įgyvendinta iki rugsėjo 1-osios.

Kėdainių „kunigaikštis“ nori tapti Seimo nariu

Vilnius, rugpjūčio 10 d. (BNS) – Vienas įtakingiausių verslininkų asociacijų – Lietuvos verslo darbdavių konfederacijos – prezidentas Viktoras Uspaskichas nutarė kelti savo kandidatūrą spalio 8 d. vykšiančiuose Seimo rinkimuose.

V. Uspaskichas ketina kandidatuoti vienmandatėje Kėdainių apygardoje.

„Williams“ nekomentuoja bylinėjimosi teisme

Vilnius, rugpjūčio 10 d. (BNS) – JAV bendrovė „Williams“ pareiškė nekomentuosianti bylinėjimosi Oklahomos valstijos apygardos teisme dėl bendrovės ir kai kurių jos vadovams išskeltų civilinių ieškinių.

„Williams“ ketvirtadienį paskelbė tokį sprendimą priėmusi, „vadovaudamasi bendrovės politika ir įprasta verslo praktika“.

Pasak „Williams Lietuva“ pranešimo, šiuo metu ieškiniui yra vertinami, ir „Williams“ reaguos atitinkamai.

„Williams International“ valdo Lietuvos naftos susivienijimą „Mažeikių nafta“.

Pasak žiniasklaidos, Amerikos bendrovių „Williams Companies“ bei „Williams Communications Group“ vadovus du šios firmos akcininkai rugpjūčio pradžioje padavė į teismą dėl to, kad jie esą nesąžiningai gavo daugiau nei 40 mln. dolerių, kai viešojo pasiūlymo metu buvo parduodamos „Williams“ verslo bendrininkės akcijos.

Tarp paduotųjų į teismą yra ir „Williams International“ prezidentas John Bumgarner.

„Geltonojo autobuso“ projektu siekiama pagerinti vaikų pavėžėjimo į mokyklas sąlygas. Dabar į mokyklą įstaigas vežiojama apie ketvirtadalį Lietuvos moksleivių. Autobusų įsigijimui vyriausybė skyrė 5 mln. litų. Šią savaitę Švietimo ir mokslo ministro sudaryta komisija patvirtino, kad autobusai bus perkami iš „Fiat“ automobilių prekiaujančios bendrovės „Veda“.

Premjeras pažadėjo imtis visų priemonių, kad reikalingi dokumentai būtų sutvarkyti, „pagreitinta biurokratinė tvarka arba apeinant biurokratinę tvarką“.

A. Kubilius taip pat sakė, kad ruošiantis rugsėjo 1-ajai, švietimo ir mokslo bei vidaus reikalų ministrų paprašys parengti programą, siekiant apsaugoti mokyklas nuo narkomanijos. „Žymiai aktyvesnio vaidmens turėtų imtis policija, kad vaikai turėtų galimybę drąsiai kreiptis, jei jie susiduria su problemomis“, sakė premjeras. Pasak jo, dabar vaikai nedrįsta kreiptis į atitinkamas institucijas, bijodami informacijos nutekėjimo.

Premjeras nurodė, kad kiekviena mokykla turėtų jaustis apsaugota nuo prekeivių narkotikais, nepažįstamų asmenų lankymosi mokyklose. Paklaustas, ar jo vaikai yra apsaugoti nuo narkotikų, premjeras sakė tikįs savo vaikais. „Galvoju, kad jie tikrai neįsipainios, bet nejauciu, kad jie apsaugoti nuo pagundų“, sakė A. Kubilius.

dainių rinkimų apygardoje. Ketvirtadienį apygardos rinkimų komisijai jis įteikė atitinkamą pareiškimą. Kėdainių mieste įsikūręs V. Uspaskichas vadovaujamas „Vikondos“ susivienijimas.

Pagal įstatymą asmuo, nutaręs kandidatuoti vienmandatėje apygardoje, privalo surinkti 1,000 savo rėmėjų parašų. Parašai turi būti įteikti Vyriausiajai rinkimų komisijai iki rugpjūčio 29 dienos, likus 40 dienų iki Seimo rinkimų.

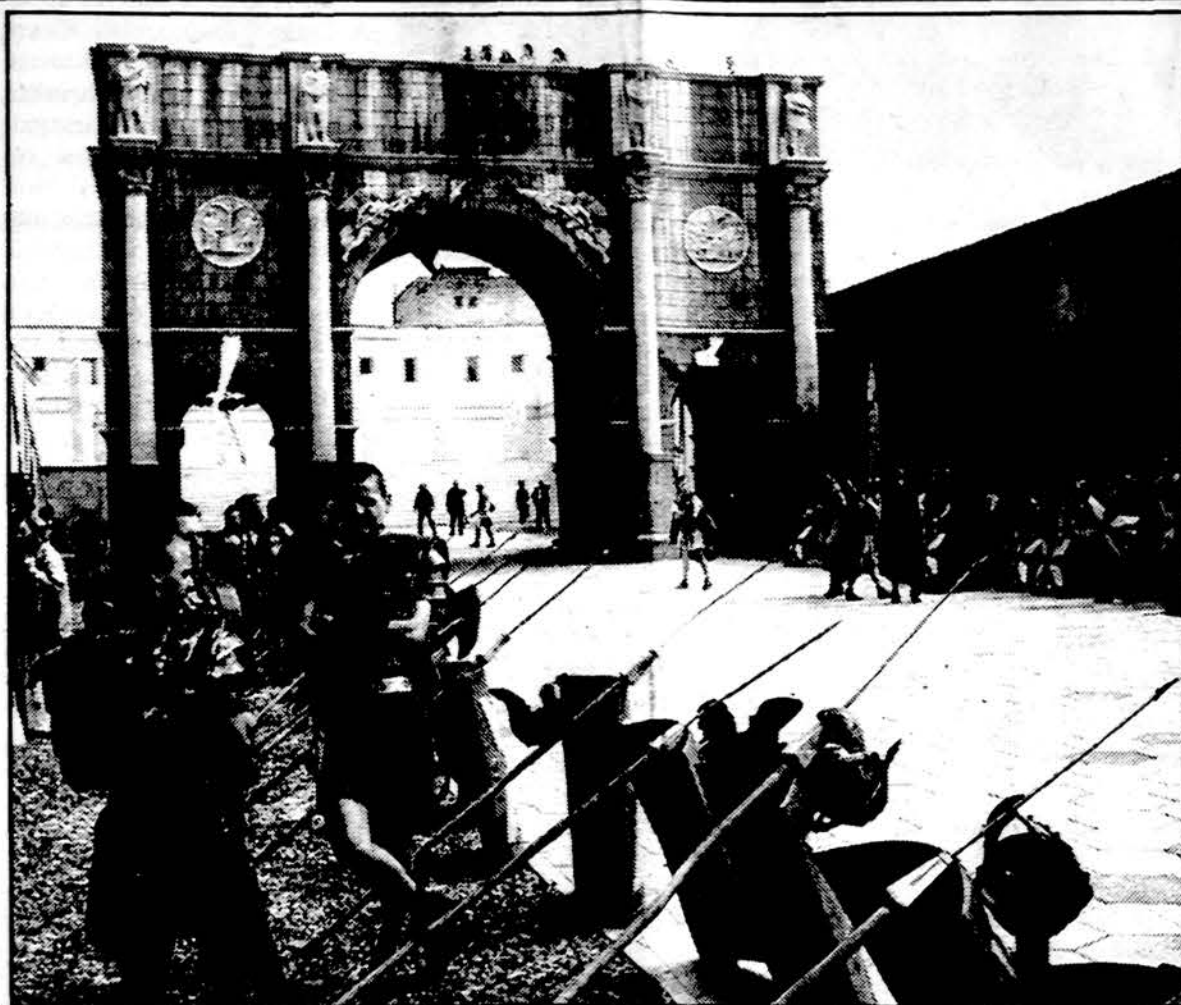
V. Uspaskichas ne kartą viešai sakė, jog verslininkai privalo eiti į politiką, nes jie gali geriausiai apginti savo interesus. Jis taip pat sakė, jog Verslo darbdavių konfederacija, sprendžiant, kurią partiją paremti per Seimo rinkimus, atsisveikė, ir tai, kiek konfederacijos narių bus įrašyta į tos partijos sąrašus.

Per prezidento rinkimus V. Uspaskichas rėmė dabartinį Naujosios sąjungos vadą Artūrą Paulauską, o per savivaldybių rinkimus – šios partijos Kėdainių skyrių.

Po savivaldybių rinkimų A. Paulauskas neigė, jog V. Uspaskichas yra vienas pagrindinių partijos rėmėjų ir turi įtakos. NS vado teigimu, jis tik palaiko asmeninius santykius su V. Uspaskichu.

Kaip advokatas, A. Paulauskas gynė V. Uspaskichą keliose bylose, susijusiose su verslininko veikla.

V. Uspaskichas neslepia, jog palaiko ypač gerus ryšius su Rusijos bendrovės „Gazprom“, teikiančios gamtines dujas Lietuvai, vadovais, bei pati turi verslo sumanymų dėl

Agentūra „Factum“ prie Lietuvos Kultūros fondo į Lietuvos Rekordų knygą įrašė pirmąjį rekordą iš dekoracijų srities. Jis pasiekė Lietuvos Kino studijoje, kuriant istorinį vaidybinių daugiasekmių filmą „Atila“ apie V amžiaus hunų kovas, užkariaujančias Romos imperiją. Holivudo „Studio USA“ užsakymu buvo pastatyta didžiausia vientisa erdvinė dekoracija, pavadinta „Apiaus kelias“. Tai – 160 m ilgio, 20 m pločio kelias, besibaigiantis 10.4 m aukščio triumfo arką ir 7.2 m aukščio laiptais su dalimi imperatoriaus rūmų bei 22 pastatai (kiekvieno aukštis – 6 metrai).

Nuotr.: „Apiaus kelio“ detalė. Gedimino Žilinsko (Elta) nuotr.

Isteigtas užsienio lietuvių rėmimo centras

Vilnius, rugpjūčio 10 d. (Elta) – Ketvirtadienį Vilniuje pasirašyta Užsienio lietuvių rėmimo centro steigimo sutartis. Centrą įsteigė Pasaulio lietuvių bendruomenės atstovybė Lietuvoje, Mokslo ir studijų departamentas prie Švietimo ir mokslo ministerijos (ŠMM) bei Regioninių problemų ir tautinių mažumų departamentas prie vyriausybės.

Šis centras teiks finansinę paramą užsienio lietuviams, studijuojantiems Lietuvos aukštosiose mokyklose. Jo veikla turėtų įsibėgėti jau kitais metais.

Bus steigiamas ir viešo kurso būdu skiriamos stipendijos studijoms Lietuvos aukštosiose mokyklose apmokėti. Planuojama, kad dažniausiai bus remiami studentai iš Rusijos, Lenkijos ir Baltarusijos. Pasak ŠMM Informacijos ir ryšių su visuomene sektoriaus, centras taip pat skatins glaudesnę užsienio lietuvių bendruomenių ir Lietuvos aukštųjų mokyklų bendradarbiavimą.

Užsienio lietuvių rėmimo gamtinių dujų importo.

Pasak žiniasklaidos, „Vikondos“ susivienijimas Lietuvoje ir užsienyje vienija kelias dešimt firmų, kurių bendra apyvarta pernai siekė 650 mln. litų. „Vikondos“ susivienijimo įmonėse Lietuvoje dirba maždaug 4000 žmonių.

Liepos 29 d. Kėdainių miesto stadione minint „Vikondos“ įkūrimo 10-ąsias metines, jos prezidentas V. Uspaskichas pavaldinį buvo lyginamas su XVII amžiaus Kėdainiams daug nusipelnusiu kunigaikščiu, Lietuvos Didžiosios kunigaikštijos didžiojo etmonu Jonušu Radvila.

Iškilnėse dalyvavęs LDDP veikėjas, Seimo narys Vytautas Einoris teigė, kad šiame mieste jis jaučiasi taip, „tarsi būtų ne vargo prispaustose Lietuvoje, o kur kas šviesesnėje saloje, pavadintoje Kėdainiais“.

centras užsienio lietuvių studijų rėmimo užduotį Lietuvoje perims iš Valstybinės tarptautinės studijų komisijos.

Švietimo ir mokslo viceministro Alberto Žalio nuomone, centras galės išplėsti šią veiklą, pritraukdamas privačių lėšų, nes yra daug užsienio lietuvių, norinčių remti studentus, steigti vardines stipendijas ir pan. Pasak viceministro, užsienio lietuvių studijų rėmimas – viena iš daugelio valstybės remiamų sričių, kuriomis geriau pasirūpinti galėtų privacios institucijos.

„Inkaro“ įmonės darbininkai pasiryžę badauti iki mirties

Kaunas, rugpjūčio 10 d. (BNS) – Į ligoninę paguldyta ketvirtoji prie Kauno bendrovės „Inkaro avalynė“ badauvusi mergina.

Kaip sakė „Inkaro avalynės“ darbuotojų profesinės sąjungos pirmininkas Kazimieras Ruzevskis, badautoja labai nusilpo, jai sumažėjo spaudimas.

Issekusi 19-kos metų Rasa Lisauskaitė paguldyta į Kauno II klinikinės ligoninės vidaus ligų skyrių. Kaip rugpjūčio 10 dieną sakė ligoninės medikai, dabar merginos sveikatos būklė pastovi, ir artimiausiomis dienomis ją ketinama išleisti į namus.

Iš dešimties rugpjūčio 1 dieną badauti pradėjusių „Inkaro avalynės“ darbuotojų ketvirtadienį buvo likę šeši – trys išsekusios moterys buvo paguldytos į ligoninę anksčiau šią savaitę. Dvi iš jų ketvirtadienį jau buvo išleistos iš ligoninės, trečiąją ketinama išleisti penktadienį.

Prie bendrovės „Inkaro avalynė“ vartų, be badautojų,

* Kauno meras Vytautas Štuskas pasirašė kitas patirtas paaugusių pinigų bankrutavusio susivienijimo „Inkaro“ darbuotojams. Anot mero kreipimosi, „parlamentinės partijos nesunkiai galėtų surinkti tuos 3 milijonus litų“. Nors Lietuvos laisvės sąjunga, vadovaujama V. Štuskos, atstovų Seime neturi, bet žada prisidėti prie aukojimo vajuos.

Trečiadienį Kauno mero nurodymu visiems badaujančioms prie „Inkaro“ įmonės iš Savivaldybės socialinės rūpybos skyriaus lėšų išmokėta po 125 litus. (BNS)

la, pritraukdamas privačių lėšų, nes yra daug užsienio lietuvių, norinčių remti studentus, steigti vardines stipendijas ir pan. Pasak viceministro, užsienio lietuvių studijų rėmimas – viena iš daugelio valstybės remiamų sričių, kuriomis geriau pasirūpinti galėtų privacios institucijos.

„Inkaro“ įmonės darbininkai pasiryžę badauti iki mirties

Kaunas, rugpjūčio 10 d. (BNS) – Į ligoninę paguldyta ketvirtoji prie Kauno bendrovės „Inkaro avalynė“ badauvusi mergina.

Kaip sakė „Inkaro avalynės“ darbuotojų profesinės sąjungos pirmininkas Kazimieras Ruzevskis, badautoja labai nusilpo, jai sumažėjo spaudimas.

Issekusi 19-kos metų Rasa Lisauskaitė paguldyta į Kauno II klinikinės ligoninės vidaus ligų skyrių. Kaip rugpjūčio 10 dieną sakė ligoninės medikai, dabar merginos sveikatos būklė pastovi, ir artimiausiomis dienomis ją ketinama išleisti į namus.

Iš dešimties rugpjūčio 1 dieną badauti pradėjusių „Inkaro avalynės“ darbuotojų ketvirtadienį buvo likę šeši – trys išsekusios moterys buvo paguldytos į ligoninę anksčiau šią savaitę. Dvi iš jų ketvirtadienį jau buvo išleistos iš ligoninės, trečiąją ketinama išleisti penktadienį.

Prie bendrovės „Inkaro avalynė“ vartų, be badautojų,

* Kauno meras Vytautas Štuskas pasirašė kitas patirtas paaugusių pinigų bankrutavusio susivienijimo „Inkaro“ darbuotojams. Anot mero kreipimosi, „parlamentinės partijos nesunkiai galėtų surinkti tuos 3 milijonus litų“. Nors Lietuvos laisvės sąjunga, vadovaujama V. Štuskos, atstovų Seime neturi, bet žada prisidėti prie aukojimo vajuos.

Trečiadienį Kauno mero nurodymu visiems badaujančioms prie „Inkaro“ įmonės iš Savivaldybės socialinės rūpybos skyriaus lėšų išmokėta po 125 litus. (BNS)

Atskleistas narkotikų tiekimo į Lietuvą tinklas

Vilnius, rugpjūčio 10 d. (BNS) – Lietuvos teisėsaugininkai sėkmingai užbaigė 9 mėnesius trukusią operaciją ir išaiškino gerai organizuotą nusikaltėlių grupę, kuri iš Lenkijoje veikiančių nelegalių laboratorijų kontrabanda į Lietuvą ir kitas Baltijos valstybes gabeno narkotikus, ketvirtadienį pranešė Lietuvos VRM Policijos departamento atstovas spaudai.

Policijos pareigūnai mano, kad šia operacija nukirsta viena iš didesnių narkotikų gabenimo į Lietuvą linijų.

Trečiadienį Vilniuje, netoli Žvejų gatvės esančio „Žalgirio“ plaukimo baseino, Policijos departamento Kontrabandos, narkotinių ir nelegalių medžiagų kontrolės valdybos ir kitų teisėsaugos institucijų pareigūnai sulaukė tris Lietuvos piliečius, įtariamus narkotinių ir psichotropinių medžiagų platinimu. Pasak Policijos departamento atstovo spaudai, sulaukietieji bandė parduoti apie 1 kilogramą amfetamino, 44 gramus heroino, 1.5 gramo kokaino.

Amfetaminą norėta parduoti už 24,000 litų, heroiną – už 5,400 litų. Šio narkotikų medžiagų kiekio pakaktų 30,000 „dozių“ amfetamino ir 650 „dozių“ heroino, kuriuos juodojoje rinkoje galima parduoti už pusę milijono litų. Tardymo departamente prie VRM iškelta baudžiamoji byla. Įtariamiesiems gresia laisvės atėmimas iki 16 metų.

Šia operacija buvo užbaigta

* Visagino miesto prokuratūra pradėjo parengti tardymą baudžiamojame byloje, iškeltoje dėl neplanuoto Ignalinos atominės elektrinės (IAE) sustabdymo rugpjūčio 31 d., kadangi kelias dienas neveikusi IAE negavo 2 mln. litų pajamų. Nenumatytų išlaidų turėta dėl remonto. Galutinis žalos dydis skaičiuojamas, jis gali sudaryti apie 5 mln. Lt. Byla iškelta pagal Baudžiamojo kodekso 279 str. dėl neatsargaus svetimo turto sunaikinimo ir žalojimo. Didžiausia bausmė už tokį nusikaltimą – 3 metai laisvės atėmimo kartu su pinigine bauda arba be jos.

* Specialiųjų tyrimų tarnybos (STT) vadovas Valentinas Junokas ketvirtadienį prezidentui Valdui Adamkui pateikė savo išvadą dėl įstatymų, susijusių su Klaipėdos uosto statusu. Kaip sakė V. Junokas, prezidentui pateiktos pirmosios išvados dėl įstatymų, jose siūloma įstatymus tobulinti ir taisyti. Daugiau komentuoti V. Junokas atsisakė, pridūręs, jog toliau vyksta tyrimas.

* Lietuvos žemės ūkio ministras Edvardas Makelis su Maskvos vyriausybės atstovais ketvirtadienį pasirašė sutarimą dėl lietuviškų maisto produktų eksporto į Rusiją. E. Makelis sakė, kad Lietuva per pusmetį galės į Rusiją eksportuoti 5,000 tonų jautienos, 4,000 t sviesto, 2,000 t pieno miltų, 4,000 t surio ir 20,000 t grūdų. „Dėl didesnio grūdų kiekio nesitarėme, nes neišku, koks bus mūsų derlius“, sakė ministras. Už prekes Maskva mokės avansu, pasinaudojant bankų akreditavais. (BNS)

* Lietuvos žemės ūkio ministras Edvardas Makelis su Maskvos vyriausybės atstovais ketvirtadienį pasirašė sutarimą dėl lietuviškų maisto produktų eksporto į Rusiją. E. Makelis sakė, kad Lietuva per pusmetį galės į Rusiją eksportuoti 5,000 tonų jautienos, 4,000 t sviesto, 2,000 t pieno miltų, 4,000 t surio ir 20,000 t grūdų. „Dėl didesnio grūdų kiekio nesitarėme, nes neišku, koks bus mūsų derlius“, sakė ministras. Už prekes Maskva mokės avansu, pasinaudojant bankų akreditavais. (BNS)

* Lietuvos žemės ūkio ministras Edvardas Makelis su Maskvos vyriausybės atstovais ketvirtadienį pasirašė sutarimą dėl lietuviškų maisto produktų eksporto į Rusiją. E. Makelis sakė, kad Lietuva per pusmetį galės į Rusiją eksportuoti 5,000 tonų jautienos, 4,000 t sviesto, 2,000 t pieno miltų, 4,000 t surio ir 20,000 t grūdų. „Dėl didesnio grūdų kiekio nesitarėme, nes neišku, koks bus mūsų derlius“, sakė ministras. Už prekes Maskva mokės avansu, pasinaudojant bankų akreditavais. (BNS)

* Lietuvos žemės ūkio ministras Edvardas Makelis su Maskvos vyriausybės atstovais ketvirtadienį pasirašė sutarimą dėl lietuviškų maisto produktų eksporto į Rusiją. E. Makelis sakė, kad Lietuva per pusmetį galės į Rusiją eksportuoti 5,000 tonų jautienos, 4,000 t sviesto, 2,000 t pieno miltų, 4,000 t surio ir 20,000 t grūdų. „Dėl didesnio grūdų kiekio nesitarėme, nes neišku, koks bus mūsų derlius“, sakė ministras. Už prekes Maskva mokės avansu, pasinaudojant bankų akreditavais. (BNS)

* Lietuvos žemės ūkio ministras Edvardas Makelis su Maskvos vyriausybės atstovais ketvirtadienį pasirašė sutarimą dėl lietuviškų maisto produktų eksporto į Rusiją. E. Makelis sakė, kad Lietuva per pusmetį galės į Rusiją eksportuoti 5,000 tonų jautienos, 4,000 t sviesto, 2,000 t pieno miltų, 4,000 t surio ir 20,000 t grūdų. „Dėl didesnio grūdų kiekio nesitarėme, nes neišku, koks bus mūsų derlius“, sakė ministras. Už prekes Maskva mokės avansu, pasinaudojant bankų akreditavais. (BNS)

ilgai trukęs tyrimas, kurio metu nustatyta, kad Lietuvos teritorijoje veikia gerai organizuota narkotikų platinimo grupė. Jos vadovas, kurį pareigūnai įvardija tik Rimo vardu, dabar nuo teisėsaugos slapstosi užsienyje už daugelį anksčiau padarytų nusikaltimų. Jis įtariamas suorganizavęs narkotikų gabenimo kanalus iš Lenkijos bei Baltarusijos.

Pasak Kontrabandos, narkotinių ir nelegalių medžiagų kontrolės valdybos vyresniojo komisaro Algio Kvainicko, praėjusių metų pabaigoje policijai pavyko į nusikalstamą grupuotę įvesti slapta agentą, kuris padėjo atskleisti narkotikų tiekėjų bei platinėtojų veiklą.

Bendradarbiaujant su kaimyninių valstybių policija, buvo išaiškinti gaujos vadai ir kiti dalyviai, jų veiklos sritis ir pobūdis. Amfetaminą įtariamieji gaudavo iš keturių nelegalių laboratorijų Lenkijoje. Į Lietuvą jis būdavo įvežamas per Lazdijų pasienio kontrolės postą. Heroinas iš Baltarusijos buvo gabenamas per Medininkus.

Nustatyta, kad visi sulaukietieji iš savo nusikalstamo verslo nemazai pasipelnė, gyveno pasiturintai, naudojosi prabangiais automobiliais.

G. Kiesaus žmona pati ieškos dingusių mažeikiškių

Vilnius, rugpjūčio 10 d. (Elta) – Buvusio bendrovės „Mažeikių nafta“ vadovo Gedimino Kiesaus žmona Alvyra Kiesienė dar tiki, kad jos vyras ir sūnus yra gyvi ir pati bandys ieškoti dingusiųjų, rašo „Lietuvos rytas“ (LR).

Trečiadienį ji paprašė paskelbti jos pagalbos prašymą bei nurodytą telefoną. Prašoma atsiliepti visus, ką nors žinančius apie dingusius Gediminą ir Valdą Kiesus bei Alfonsą Galminą. Už informaciją žadama atlyginti.

Į LR redakcijos įstaigą Mažeikiuose skelbimo tekstą atnešęs A. Kiesienės vadovaujamo paslaugų centro „Roala“ darbuotojas sakė, jog Kiese artimieji piktnaišiai žiniasklaidoje skelbiamais teisetvarkos pareigūnų pareiškimais, jog dingusiųjų jau nebėra gyvų. Darbuotojas teigė, jog gali būti, kad kas nors atsitiktinai, tarkim, iš kokio nors kaimo žmonių, gali pastebėti, jog jo kaimynas ėmė pirkti daugiau maisto nei anksčiau. Tai galėtų būti ženklas, jog kieno nors sodyboje gali būti slepiami svetimi žmonės.

Toks skelbimas, anot pareiškėjų, gali duoti rezultatų, nes Lietuvoje yra žmonių, kuriems visada labai reikalingi pinigai.

LR paklaustas, ar A. Kiesienė nepasitiki policija, vyršikis atsakė, jog norėtų pamatyti žmogų, kuris policijai visiskai pasitiki. Pati A. Kiesienė, dingus vyrui, vengia viešumos ir atsisako bendrauti su žurnalistais.

KALENDORIUS

Rugpjūčio 11 d.: Sv. Klara; Filomena, Ligija, Porutė, Putis, Tiburcijus, Visalgas, Visvile, Zuzana.

Rugpjūčio 12 d.: Aiskutė, Giedrūnė, Hilarija, Klara, Laimona (Laima), Laimonas.

SPORTO

APŽVALGA

Redaktorė Irena Regienė

BALTIEČIŲ LAUKO TENISO
PIRMENYBĖS

2000 m. Š. Amerikos Baltiečių lauko teniso pirmenybės vyks š.m. rugpjūčio 26 ir 27 d., Wickertree Tennis Club, 5760 Maple Canyon Dr., Columbus, Ohio. Tel. 614-882-5724. Vykdo latviai.

Programa: Vienetai — vyrų (neriboto amžiaus), moterų (neriboto amžiaus), vyrų senjorų ir jaunių. Dvejetai — vyrų, moterų, mišrus ir vyrų senjorų. Vyrų senjorų ir jaunių klasių skaičius ir amžiaus bus nustatytas paaiškęs dalyvių skaičiai bei amžiai.

Dalyvauti kviečiami visi esantys, latvių ir lietuvių kilmės žaidėjai. Dalyvių skaičius neapribotas visose rungtyse. Kiekvienam žaidėjui leidžiama dalyvauti ne daugiau kaip 3-se rungtyse.

Dalyvių registracija baigiasi rugpjūčio 26 d., 9 val. ryto. Žaidimai prasideda 10 val. ryto.

Išankstinė registracija atliekama ir informacija gaunama pas turnyro vadovą, šiuo adresu: **Arturs Zageris, P.O. Box 21874, Columbus, OH 43221.** Tel. 614-459-5200. Faksas 614-459-1151.

Lietuvių dalyvavimą koordinuoja ŠALFAS-gos lauko

teniso vadovas **Eugenijus Krikščionas, 105 Anndale Dr., North York, Ont. M2N 2X3, Canada.** Tel. 416-225-4385. E-mail: diane.kriksciunas@ntel.tdsb.on.ca

Lietuviai, atlikdami registraciją, painformuokite ir E. Krikščioną.

Starto mokestis suaugusiems: 30 dol. US asmeniui, užsiregistruojant iš anksto, 50 dol. US — užsiregistruojant vietoje, nepaisant rungtių skaičiaus. **Jauniams** — 12 dol. US asmeniui kiekvienu atveju. Čekis rašoma: **Arturs Zageris.**

Nakvynėms, papiginta kaina, yra rezervuota **Ameri-Suites viešbutis, 7490 Vantage Dr., Columbus, OH 43235.** Tel. 614-846-4355; Faksas 614-846-4493. Rezervaciją atlikite iki rugpjūčio 19 d. imtinai!

Varžybos vyks privatiame klube su 8 vidaus aikštėmis. Žaidimo sąlygos labai geros. Klubas rezervuotas abi dienas tik baltiečių turnyrai. Lietuviai tenistai kviečiami gausiai dalyvauti.

ŠALFAS Lauko teniso komitetas
ŠALFAS centro valdyba

RANKOS LENKIMO VARŽYBOS

Š. m. liepos 22 d. Glenview, IL vyko rankos lenkimo varžybos, surengtos jėgų patikrinimui prieš artėjančias Illinois valstijos pirmenybes.

Varžybas organizavęs daugkartinis JAV čempionas Greg Wilson, džiaugėsi sulaukęs svečių iš septynių valstijų. Dalyvavo ir keletas japonų sportininkų su dideliu vietinių gerbėjų būriu, na, ir mūsų šaliai Lietuviai Jaunimo centro sporto klubo „Aidas“ nariai.

Kovos vyko Potato Creek Johny's bare, kurio vidus labai patiko ir dalyviams, ir žiūrovams.

Varžybos buvo sklandžios ir nuotaikingos.

Idomos kovos sukėlė didelį entuziazmą stebėtojų tarpe. Labai kovingai rungtyniavę lietuvių sportininkai pelnė daug plovimų.

Moterų grupėje pirmoji — kaip jau įprasta, viena stipriausių planetos rankos lenkinių Laima Janutienė.

Antrą vietą užėmė Rasa Andrušytė.

Idomu, kad žinodami L. Janutienės pajėgumą, varžybų

organizatoriai leido jai pabandyti jėgas lengvasvorių vyrų kategorijoje. Ir ką gi. Laima laimėjo vieną kovą!

Po varžybų — visi norėjo nors palaikyti jos ranką.

Gerai varžybose pasirodė ir vyrai. R. Dubininkas dalyvavo iki 176 svarų svorio kategorijoje, kaire ranka ir dešine rankomis iškovojo trečiąsias vietas. D. Martusevičius — bušido (pilno kontakto kova) meistras, o ranką stambesnėse varžybose lenkė pirmą kartą. Vaikinas, kovojęs su labiau patyrusiais varžovais, dešine ranka užėmė aukštą ketvirtą vietą.

Sunkaus svorio kategorijoje daugiau negu 199 svarų startavęs S. Rakauskas dešine ranka buvo antras, o kaire — ketvirtas.

Sporto klubo „Aidas“ nariai atkreipė JAV lenkimo žinovų dėmesį, ne tik kovingumu, finišais duomenimis, bet ir nebloga technika, kylančiais rezultatais.

Tai be abejonės L. Janutienės ir A. Pališkio perduotų žinių rezultatas. Klubo vado-

II Lietuvos Tautinėje olimpiadoje gražių laimėjimų pasiekę broliai Tomas ir Jonas Motiejūnai jau tada buvo kalbinami atstovauti Lietuvai šimtet Sidnejuje vykšančioje Pasaulinėje olimpiadoje. Čia jie matomi dalinantys įspūdžius su žurnalistu Edvardu Sulaičiu. Nuotr. V. Kapočiaus

JONAS MOTIEJŪNAS LAIMĖJO
DU AUKSO MEDALIUS

Jau rašėme apie JAV lietuvių begiką Joną Motiejūną, kuriam ilgą laiką nepavyko gauti Lietuvos piliečio paso, kuris suteiktų jam teisę varžytis Lietuvos lengvosios atletikos rinktinėje tarptautinėje plotmėje. Tačiau birželio mėnesio pradžioje, įsikūšus Lietuvos prezidento patarėjui sporto ir jaunimo reikalams Remigijui Gaškai, pasas jam buvo išduotas ir reikalai pajudėjo į priekį.

Sis 26 metų amžiaus atletas, buvęs vienu iš geriausių Amerikoje 4 x 100 metrų stutentų estafetės begikų, liepos 27 d. nuvyko į Lietuvą ir rugpjūčio 3-4 d. dalyvavo Lietuvos lengv. atletikos pirmenybėse, surengtose Dariaus ir Gireno stadione, Kaune.

Jonas Motiejūnas čia ne tik dalyvavo, bet ir laimėjo abi rungtis — 200 ir 400 metrų bėgimus, iškovojo pirmąją aukso medalių. 400 m nuotolis, dabar yra pagrindinė jo rungtis. Jis net pagerino 20 metų išlaikiusį Lietuvos rekordą, priklausiusį Remigijui Valiuliui. Rekordinė pasekmė — 45.4 sek.

Telefonu susisiekus su Kaune gyvenančiu Lietuvos spaudos, radijo bei televizijos darbuotoju Vladu Janiūnu (beje iki šiol buvusiu ir Čikagos „Margučio II“ talkininku), sužinojome, kad Motiejūnui keliai į Sidnejų dar nevisai atviras. Janiūnas teigė, jog pokalbyje su Lietuvos rinktinės treneriu Aleksu Stanislovaiciu

vai yra vieni geriausių šios šakos specialistų ne tik Lietuvoje, bet, atrodo, JAV. Varžybos pasibaigus čempionai ir prizininkai buvo apdovanoti gražiais trofėjais, bet visi dar ilgai nesiskirstė, diskutavo technikos klausimais, draugiškai bandė jėgas prie stalo ar tiesiog džiaugėsi susipažinimu.

Illinois valstijos čempionataš vyks šeštadienį, rugpjūčio 9 d. Norint išbandyti jėgas, ar stebėti šį renginį, skambinkite sporto klubo „Aidas“ telefonu: 773-925-7535, arba 773-247-2452 Sauliui. Sporto klubas „Aidas“ yra įsikūręs Čikagoje, Lietuvių Janimo centre, 5600 S. Claremont Ave. **Saulius Rakauskas**

Ingas Juodeškie

Rankos lenkimo varžybose, š. m. liepos 22 d. vykusiose Glenview, IL, dalyvavę „Aido“ sporto klubo nariai. Priekyje klupo Romanas Dubinkas. Stovi iš k.: Saulius Rakauskas, Rasa Andrušytė, Laima Janutienė ir Dalius Martusevičius.

LIETUVOS
IMTYNININKAS
IŠKOVĖJO BRONZĄ

Praėjusį savaitgalį Slovakiijoje pasibaigusiose Europos jaunių graikų ir romėnų imtynių pirmenybėse sportininkas iš Lietuvos Aleksejus Djakonovas iškovojo trečiąją vietą.

Svorio kategorijoje iki 46 kg A. Djakonovas nugalėjo Slovakijos bei Bulgarijos atstovus. Pusfinalyje pagal surinktų taškų skaičių mūsų imtynininkas pralošė rumunui vėliau tapusiam Europos čempionu. Kovoje dėl bronzos medalių mūsų šalies sportininkas įveikė čeką. Ketvirtąją vietą čempionate iškovojo kaunietis Mindaugas Klimas (svorio kategorija iki 100 kg), laimėjęs dvi pergalės bei patyręs du pralaimėjimus.

Elta

RIMANTAS KAUKENAS
ŽAIS ISRAELYJE

Neseniai mokslus Seaton Hall universitete Amerikoje baigęs krepšininkas Rimantas Kaukenas pasirašė sutartį su Galil Elijono „Hapoc“ profesionalų komanda Izraelyje. Šis 23 metų, 196 cm ūgio krepšininkas labai sėkmingai rungtyniavo NCAA pirmenybėse, būdamas savo komandos pirmojo penketuko žaidėju. Jis per rungtynes vidutiniškai pelnydavo po 13.5 taško.

Praėjusį pavasarį Rimantas su savo komanda gana toli nusikėlė NCAA atkrentamose varžybose ir pasiekė baiginiui šešioliktąją. Ji, deja, būdavo galima matyti televizijoje, kur jis puikiai atstovavo lietuvių krepšiniui. Pranešėjai visada išskeldavo jo lietuvišką kilmę.

Ant jo sportinės uniformos išspausdintos pavardės naujojo taško ant „e“ raidės, kuris labai retai pasitaikydavo kitų kitataurių pavardžių rašyme.

E.Š.

FUTBOLININKAS IŠ LIETUVOS
STUDIJUOJA AMERIKOJE

Jei „Dėdės, Šamo“ krašte studijuoją ir žaidžia arti keliais dešimt krepšininkų iš Lietuvos, kurie rungtyniauja šio krašto didžiuliuose universitetuose ar kolegijose, tai futbolininkų čia tebėra vienas. Tai 22 metų vartininkas Vytautas Lenkutis, kuris praėjusį sezoną jau pradėjo ginti NCAA pirmojo diviziono Fairleigh Dickinson universiteto „Knights“ komandos vartus. Ši mokykla yra įsikūrusi New Jersey valstijoje, netoli New Yorko miesto. Lenkutis čia

padarė per tarptautines lengv. atletikos varžybas Belgijoje. Jos pasekmė — 15 min. 28.66 sek.

Taigi, kaip matome, gana daug Lietuvos lengv. atletikos entuziastų gerina rekordus, nes artėjant olimpiadai, visi nori pasižymėti, o dar neįvykdžiusieji kvalifikacinių normų, stengiasi galimai greičiau tai padaryti.

Lauksime gerų žinių ir ateityje iš mūsų šakos Jono Motiejūno, kurio dvejus metus trukusias pastangas gauti Lietuvos pasą į galimybę atstovauti Lietuvos rinktinėje dabar jau tampa realybe. Tik netinia, kaip bus su jo dalyvavimu olimpiadoje, nes, kaip atrodo, Lietuvoje dar tebėra žmonių, kurie stengiasi, kad jis ten neuvyktų. Tikėtinas, kad tą piktą žmonių troškimą šioje srityje neišpildys. J. Motiejūno patekimas į Lietuvos olimpinę rinktinę ir pasirodymas Australijoje jos sudėtyje, vainikuotų jo bei jo šeimės kelių metų pastangas. Taip pat sustiprintų ryšius tarp Amerikos ir Lietuvos sportininkų ir sporto mėgėjų!

Edvardas Sulaičis

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4646 W. 63rd Street, Chicago, IL 60639-4488.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rate: \$100.00. Foreign countries \$115.

Postmaster: Send address changes to Draugas - 4646 W. 63rd Street, Chicago, IL 60639-4488.

Matydami patalpo išleidus, pakvitatvintų ut pronomerata nusiuntiam. Prie pavardės ir adres, atspėjami laikraštį patvintime, iki kada pronomerata galioja.

DRAUGO pronomerata yra mokama iš anksto.			
	Motama	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$100.00	\$60.00	\$38.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$115.00	\$65.00	\$45.00
Tik šaltadidinio leidžia:			
JAV	\$60.00	\$45.00	\$33.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$65.00	\$50.00	\$38.00
Užsienietis (Lietuvos):			
Oro paštu	\$600.00	\$250.00	
Reguliaris paštu	\$100.00	\$65.00	
Tik šaltadidinio leidžia oro paštu	\$160.00	\$85.00	
Tik šaltadidinio leidžia reguliaris paštu	\$65.00		

Vyriausio redaktorė - Danutė Binkalaitė

Administracijos - Valdomas Rimkus

Moderatorius - k. m. Vilius Rimkus

• Administracija dirbt kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šaltadidiniois nedirba.

• Redakcija dirbt kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šaltadidiniois nedirba.

• Redakcija ut atsiliektų turinį nusiuntia. Šaltadidinio kainos stajunčiamos, gavus prašymą, kq nusiuntia.

• Redakcija stajunčiamos taisy savo nusiuntia. Nusiuntę stajunčiamų nusiuntia.

Studentai prašome pasitikti kopiję.

„LITUANICOS“
FUTBOLIO
TURNYRAS

LFK „Lituanica“, minėdama 50 metų sukaktį, š. m. rugpjūčio 19 d., šeštadienį, PLC aikštėje ir sodelyje rengia vasaros futbolio turnyrą ir gegutinę.

Turnyre dalyvaus keturios futbolio komandos, įskaitant šeiminkus — „Lituanicos“ vienuoliktą, kurioje žaidžia jau nemaža naujų futbolininkų iš Lietuvos. Visi kviečiami atsilankyti ir pasižiūrėti futbolio rungtynių, o taip pat ir pasiilksminti gegutinę. E.Š.

New Yorko Lietuviai „Atletų“ klubo planuotas kvietimas lauko teniso turnyras, turėjęs vykti 2000 m. rugpjūčio 22-24 d. New Yorke, yra atšauktas dėl nepalankiai susidėjusių aplinkybių.

E.Š.

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyt. su Northwestern un-to
diplom, Lietuvos universiteto dantis
už priėmimą kainą. Pacientai
primami absoliučiai punktualiai.
Sutartimui (kaištis angliskai)
Tel. 708-422-6280

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
8825 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-6101
Valandos pagal susitarimą

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS - ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DR. L. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
8056 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

EDMUNDAS VIZNAS, M.D., S.C.
Specialybė - Vidaus ligų gydytojas
Klauskite ligoninėje
6018 W. Archer Ave., Ste. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9986
Valandos pagal susitarimą

ARAS ŽLOBA, M.D.
AKŲ LIGOS IR CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

„ŽAIBO“
LENGVAATLEČIŲ
DĖMESIUI!

LSK „Žaibo“ lengvosios atletikos treniruotės vyksta antradieniais ir ketvirtadieniais, nuo 6:15 val. vak., Forest park School, 27000 Elinore Ave., Euclid, Ohio, ir trečiadieniais nuo 6:30 val. vak., Cuyahoga Community College, Western - Campus, West Pleasant Valley Road prie York Road, Parma, Ohio. Papildomos treniruotės kitomis dienomis gali būti pagal susitarimą.

Kviečiami prisijungti ir nauji nariai, ypač vaikai, pradant nuo 6 metų amžiaus: pagėdautina treniruotės lankyti bent 2 kartus per savaitę, jei yra galimybė.

Del papildomos informacijos kreipkitės į Algirdą Bielskį, tel. 216-486-0889, Liusę Tamoliūnienę 440-230-0860 ar atvykite į treniruotę vieta.

Kiek įmanoma, LSK „Žaibas“ stengiasi dalyvauti įvairiose vietinėse amerikietiško varžybose, kaip Junion Olympics, Ohio Games ir kt., tačiau svarbiausios varžybos bus 2000 m. Š. Amerikos baltiečių ir lietuvių lengvosios atletikos pirmenybės, 2000 m. rugpjūčio 9 ir 10 d., Oakville, Ont., Kanadoje.

LSK „Žaibas“

Š. m. liepos 22 d. Glenview vykusiose rankos lenkimo varžybose jėgas ir sugebėjimus bando mūsų daugkartinis čempionas Laima Janutienė su varžybų organizatorium, daugkartinį JAV čempionu, Greg Wilson.

Kovoti kovoja, bet ar nori laimėti?

Šiuo metu Čikagoje vyksta Pasaulinės sveikatos organizacijos konferencija, kurios tikslas: atrasti naujų būdų kovai su tabako gaminiiais, ypač cigaretimis. Konferencijoje dalyvauja per 4,500 žmonių iš daugiau kaip 150 valstybių. Dalyvių tarpe yra ir lietuviai, dr. Tomas Stanikas iš Kauno Medicinos universiteto. Jis jau apie 25 metus deda pastangas, kad Lietuvoje sumažėtų rūkymo, alkoholio ir narkotikų vartojimo įpročiai ir labai daug prisidėjo prie naujo įstatymo, draudžiančio Lietuvoje tabako reklamas, privedimo Seime š.m. pradžioje.

Kaip ir buvo galima tikėtis, šis įstatymas susilaukė visos audros protestų, tiek iš žiniasklaidos, kuri iš cigarečių ir kitų tabako gaminių reklamų gerokai papildydavo savo išdą. Net rimti žurnalistai rašė protesto raštus ir žadėjo imtis įvairiausių priemonių prieš tokį žiaurų „spaudos laisvės“ varžymą. (Nejaugi jie neatsimena visų cenzūros varžymų sovietiniais laikais?) Sunkiai, ir tik po kelių mėnesių, įstatymas pasprūdo ir Seime – juk tabako pramonė pinigų nestokoja ir moka „patepti, kur reikia...“ Bet vis tik Lietuva yra pirmoji iš visų posovietinių valstybių jau turinti tokį įstatymą. Dabar belieka įtikinti gyventojus, ypač jaunimą, kad rūkymas yra žalingas. O tai, manome, bus sunkesnis darbas, negu įstatymo pravedimas Seime.

Didžiosios tabako įmonės posovietiniuose kraštuose atrado tikrą „aukso kasyklą“ – juk ir Lietuvos ekonomika pirmoji savo dolerius pradėjo pilti Philip Morris bendrovei, tuometinio premjero (jo pavardę dar visi atsimename, tad nereikia kartoti) paskelbta tikra Lietuvos gelbėtoja. Kaip tik tuo metu, kai Amerikoje prasidėjo vis stipresnė propaganda prieš rūkymą, gerokai sumažinusį rūkančiųjų eiles, o taip pat ir tabako bendrovių pajamas, atsidarė plačios galimybės Europoje ir Azijoje. Ypač Azijoje, kur šiuo metu net 54 procentai gyventojų rūko (Amerikoje tuo tarpu yra tik 4,7 proc.).

Ar iš tikrųjų – sakykime, Vašingtonas – norėtų visiškai išgyvendinti rūkymą iš Amerikos? Kai kas turi rimtų abejonių, nes iš tabako gaminių valstybės išdala gauna tikrai daug pajamų. Ir ne tik valstybės, bet ir valstijų, ir miestų, kurie taip pat uždėję savo

mokesčius rūkalams. Tie mokesčiai cigarečių dėžutės kainą pakelia kelis kartus, palyginti, kiek ta dėžutė kainuotų, jeigu visas pelnas eitų tik į tabako bendrovių kišenes. Antra vertus, JAV valstybė viena ranka moka kompensacijas tabako augintojams, kita – kerta rūkalų gamintojams, kurie tą tabaką panaudoja, per galvą. Nenuostabu, kad atsiranda ir skeptikų dėl tų visų konferencijų prieš tabako vartojimą ir kartojimą persėjimų apie pavojų rūkančiųjų sveikatai.

Galbūt šiuo atveju išsiskiria Kanada, kur neseniai pradėtas naudoti visai kitoks būdas sulaukyti asmens ranką, siekiančią cigaretes dėžutės. Paprastai tos cigarečių dėžutės atrodo patraukliai, o perspėjimas, kad jų viduje supakuotos „tabako lazdelės“ nėra baisias ligas ir net mirtį, yra kone nepastebimas. Tačiau niekas negali ignoruoti ant kanadiškų cigarečių dėžučių išspausdintų paveikslukų, vaizduojančių tabako dūmais pažeistus ar vėžio apimtus plaučius, sužalotą širdį, sugedusius, iškilbusius dantis ir pan. Tiesa, tabako pramonė nežada taip lengvai nusileisti ir griebiasi teismų, kad nebūtų varžoma jų „išsireikškimo laisvė“. Tarp kitko, Kanada yra viena stambiausių tabako augintojų. Šia žemės ūkio šaka vertėsi (gal ir tebesiverčia) ir daug ten gyvenančių lietuvių, ypač atvykusių iš isikarusių prieš Antrąjį pasaulinį karą).

Aukščiau minėtoje konferencijoje skaityta daug pranešimų (Lietuvos atstovas dr. T. Stanikas savo pranešimą apie kovą su tabako įpročiais būklę skaitė rugpjūčio 9 d.), pateikta siūlymų ir primyginių perspėta, kad didžiausias pavojus šiuo metu gresia besivystantioms Europos bei Azijos šalims. Rodos, ir dabar šis pavojus yra labai realus, nes visos planetos apimtimi kasmet nuo su rūkymu susietų ligų (o taip pat cigarečių sukelto gaisrų) miršta apie dešimt milijonų žmonių! Šiuo metu daugiausia tų mirimų (apie 50 proc.) pasitaiko kaip tik tose, nuo rūkančiųjų epidemijos kenciančiose, Europos bei Azijos valstybėse. Tačiau prognozuojama, kad iki 2003 m. tose planetos vietose mirtingumas padidės iki 70 proc. Ar Lietuva, turinti tiek daug gyventojų, gali į šiuos duomenis numoti ranką?

stebėjau bažnyčioje suola, kuris buvo paskirtas giesmininkams, ir tas suolas buvo pilnas. Ar mielo vyskupo suorganizuota?

Šiluvoje negalėjome ilgai užtrukti, nes dar šį vakarą turėjome pasiekti Vilnių. Raseiniuose, simpatiškoje kavinėje-bare vardu „Magdė“, sustojome trumpų pietų, ir, įvažiuoję į Klaipėdos-Vilniaus greitkelį, patraukėme pro šiaurinius Kauno priemiestius Vilniaus link. Neprižiavus buvusios demarkacijos linijos, dar 10 km į vakarus nuo Vievio, sustojome prie Elektrėnų Marijos Kankinių karalienės bažnyčios. Tas miestelis įsikūręs 1962 metais, kai, užtenkus Strevos upelį, ten pradėjo veikti rajoninė jėgainė. Miestelio beveik ir neteko pamatyti, bet už tai buvo proga pamatyti modernią Elektrėnų bažnyčią. Ji buvo statoma beveik šešis metus ir galutinai pašventinta 1996 metais. Architektūrinio požiūrio ji yra tikrai unikali, ir iš lauko, ir iš vidaus, bet statybas vykdančiam, matyt, kažkas buvo ne taip, nes jau kelios aukštos pagrindinės kofonos yra sugriuvę.

Nuo Kauno šiuo puikiu greitkelio leidžiama važiuoti net 110 km/h greičiu. Kaip supratau, gudrus lietuviai būk prašę Maskvos lėšų pataisyti seną Kauno-Vilniaus plentą, bet jų gavę, sugebėjo iš jų pastatyti pirmos klasės greitkelį.

Bus daugiau

NEIŠNAUDOTOS POLITIKOS GALIMYBĖS

JONAS PABEDINSKAS

Sako, kad Lietuvoje per daug partijų. Kiti prisimena, kad Lenkijoje jų daugiau kaip 40. Vakaruose, pvz., Italijoje, jų dar daugiau, o Anglijoje ir Vokietijoje vyrauja po dvi įtakingas. Daugelyje valstybių Vakarų Europoje, taip pat Kanadoje, JAV, susiklostė kelių pagrindinių partijų sistema. Kad ir Meksikoje, po 70 metų vienos partijos – PRI – dominavimo dabar laimėjo konservatyviosios PAN partijos kandidatas Vincente Fox. Ten dabar yra trys pagrindinės partijos: kairiųjų, vidurio ir dešiniųjų.

Lietuvoje apie konsolidavimą, koalicijas, bendrą kairiųjų darbą jau pernai pradėjo kalbėti buvęs prezidentas A. Brazauskas, turėjęs viltį sudaryti vakarietiško tipo socialdemokratinės, ne marksistinės ideologijos, remiančios rinkos ekonomiką, politinį branduolį. Žinoma, Lietuvoje žmonėms sunku užmiršti, kad Brazauskas buvo marksistinės partijos pirmasis sekretorius ir tik kitų tautiečių spaudžiamas atsisotino nuo Kėmišaus. Ideologinė Lietuvoje kairė gali pasisakyti už vakarėjimą, tik lieka klausimas, ar būvę įtakingi nomenklaturos žmonės sugebės galvoti kaip vakariečiai.

Vienas stiprios kairės iniciatorių – Arvydas Juozaitis pasakė, jog Lietuvos „laukinis kapitalizmas“ prilygsta musulmonų fundamentalizmui. Pasiklausius Juozaitio išeitų, kad ideologinė Lietuvos kairė dar neatsisakė marksistinės kovos, galime įtart – ir klasių kovos. Tik šį kartą jo siūlomą kovą būtų už prichyvizacijos, turtuolių, buvusių valdininkų ir nomenklaturininkų, o ne už proletarų klasę. Kairė turėtų viltis, kad pragmatiskumas ir vakarietiškas nugalės A. Juozaitio retoriką. Lietuviai būtų gerai, jei kairė iš tikrųjų taptų panaši į Vokietijos socialdemokratiją.

Jei kairė jungiasi, kad ir sunkiai, jei centras kalbasi tarp savęs remti naująją politiką, tai dešinė skaldosi. Negerai. Tėvynės Sąjungos (Lietuvos konservatorių) tarpusavio solidarumas jau senokai pradėjo bręsti. Pirmiausia todėl, kad konservatorių organizacija buvo tvarkoma pagal Landsbergio ar Vagnoriaus diktatą. Senokai buvo girdima, kad abu reikalauja ypatingo lojalumo. Seimo kuluarose galejai girdėti: „Atsargiai, pamatys Vagnorius, kad tu su juo (kitos partijos ar grupės žmogumi) kalbi, tau bus blogai“.

Daugeli Lietuvos partijų

reprezentuoja ne jų programos, o vadai. Kas būtų su socialliberalais, jei nebūtų A. Paulausko? Menki buvo liberalai be R. Pakso. Per R. Ozolą neimamo Centro žmonių. Viena išimtis būtų Krikščionių demokratų sąjunga, kuri turi dr. K. Bobelio ryškią asmenybę ir krikščionių demokratų vardą, kuri jis tinkamai sau panaudoja.

Tradicinės partijos, kurios turi stiprias broliškas organizacijas Vakarų Europoje – socialdemokratų ir krikščionys demokratų – turi ir ideologiją, ir programas. Tačiau Lietuvoje svarbiau, kas vadovauja: A. Sakalas ar V. Andriukaitis, A. Saudargas ar Z. Zinkevičius.

Pastarosios partijos turi problemų su atsinaujinimu. Socialdemokratų grupė su R. Dagiu priešakyje atskilo su modernių 2000-ininkų grupe, bet pasekėjų daug neturi. Modernieji krikščionys demokratai neseniai pasitraukė iš LKDP. Jie dar neturėjo progos sužinoti, kaip juos palaikys balsuotojai. Blogai, kad tiek partijų vadovai, tiek nariai bei rėmėjai dar nesilaiko Vakaruose atidubto politinio proceso taisyklių.

Didžiausia problema, manciau, yra ta, kad per demokratinio politikos vystymosi dešimtmetį partijos nesuėkė, jog politinį procesą turi lemti ne Vilniuje sėdinčio elito galvojimas, nutarimai ir norai, o balsuotojų reikalavimai ir interesus. Taip O'Neal, garsusis Amerikos politikas, ne kartą sakė, kad „all politics is local politics“ – visa politika yra vietinė politika.

Kaip dažnai būna trečiajame pasaulyje – besivystančiose kraštuose, liaudis nori kokių nors būdų per valdininkus prieiti prie valdžios pinigų lovio ir iš jo ko nors gauti, vietoj to, kad patys užsidirbtų. Tai išlaikytinių (welfare) mentalitetas. Apie tai teisingai išsireiškė Artūras Vazbys, rašydamas apie socialinę politiką („Draugas“, 2000 m. liepos 21 d.): „Naujojo amžiaus socialinė politika turėtų remtis orientacija į žmogaus asmeninės atsakomybės ugdymą, į jo sugebėjimų bei igūdžių patiam pasirūpinti savimi formavimą. Kitaip tariant, išlaikytinių mentalitetą visuomenėje turi pakeisti socialinio savarankiškumo jausmas ir solidarumo dvasia“. Tai galioja ir plačiojoje politikos srityje. Užsot pasitikėjusi Vilniaus vadija, periferija turėtų orientuotis į savo šeimos darbo galimybes, asmeninę atsa-

Lietuvos krikščionių demokratų rėmėjų susirinkime Tėvų marijonų namuose Čikagoje (iš kairės): Juozas Kontius, Jonas Pabedinskas, Viktoras Naudžius, Apolinaras Bagdonas, dr. Vacys Šaulys. Prano Povilaiciū nuotr.

komybę, vietinės veiklos formavimą. Iš to sektų, kad elektoratas turi būti politikų išklaušomas, o ne atvirščiai. Dabar Vilnius diktuoja ir dominuoja. Užtat reikia labai apgailestauti, kad krašte stinga tinkamo dėmesio piliečių norams. Tik prieš rinkimus staiga Vilnius atsimeina, kad yra dar ir visas kraštas.

Kitas mūsų partijų trūkumas yra nesugebėjimas vakarietiškai dirbti, susitarti ar tinkamai vadovauti pačioje partijoje. Sugebėti nusileisti daugumos valiai dėl bendro tikslo arba daugumai neužgniauzti mažumos – tai subrendusios demokratijos požymiai. Kiekvienas iškilnis politikas nori būti savo grupės vade ar vaduku. Daugumai išsilaikyti, kad ir savojoje partijoje, tuojau norisi „triuškinant“ susidoroti su trūpūti kitaip galvojančia (ir dėl antraičių klausimų) opozicija. Taip buvo išstumta L. Andriukienė, G. Vagnorius, modernieji krikščionys demokratai.

Gyvenantys Amerikoje mato, kad pvz., McCain, gavęs didžiulį pritarimą per preliminarinius rinkimus ir gerokai susikirtęs su G. W. Bush, nors ir pralaimėjęs pastarajam per plauką, nusilenkė daugumos respublikonų valiai, nes suprato, kad viešnybėje yra galimybės ir savo tikslus įknyti. Nelaimėjus rinkimų, neturint savo žmonių valdžioje, neįmanoma įtakoti krašto tvarkos. Gal daug kas ir Lietuvoje tai supranta, bet elgiasi vis tiek ne tik savanaudiškai, nusididkdamis nuo krašto poreikių, bet ir ignoruodami balsuotojų pageidavimus.

Žinoma, problemiškas yra ir balsuotojų elektoratas, kuris nesupranta, jog valdžioje būtina turėti panašiai galvojančius žmones ir balsuoja už patraukliai atrodančius, bet politinio darbo nesupratančius ir vadovauti nemokančius. Tai kursto vieną vadukų ambicijas, jų aroganciją, de-

AR DANGSTOMI EKONOMINIAI IR TEISINIAI PAŽEIDIMAI?

Seimo ekonominių nusikaltimų tyrimo komisijos narys Algimantas Sejūnas įtaria Valsstybes kontrole dangstant ekonominius ir teisinius pažeidimus Ignalinos atominėje elektrinėje (IAE) ir neatmeta galimybės kreiptis į prezidentą su prašymu pareikšti nepasitikėjimą Valsstybes kontrolieriumi Jonu Liaučiumi.

Spaudos konferencijoje trečiadienį jis teigė, kad Seimo ekonominių nusikaltimų tyrimo komisija jau nuo 1995 m. domisi finansiniais ir teisiniais pažeidimais IAE ir ne kartą pastebėjo, kad šie pažeidimai yra užlaistomi Valsstybes kontroles vadovų.

Pasak jo, Valsstybes kontrole Utenos skyrus 1998-1999 m. mėnesiais atliko patikrinimą IAE ir nustatė, kad yra „labai rimtų pažeidimų“. Tuomet buvo nutarta IAE direktorių Viktorą Ševaldiną nubausti 10,000 litų pinigine bausia, o jo pavaduotoją –

4,000 litų bausia. Tačiau, anot A. Sejūno, V. Ševaldinas apskundė šį sprendimą ir Valsstybes kontrole atleido juos nuo baudų. Po nuobaudų panaikinimo V. Ševaldinas pareiškė padėką Valsstybes kontrolieriui Jonui Liaučiumi.

Pasak A. Sejūno, neseniai aiškėjo, kad IAE ir vėl padarė nemažai žalos valstybei – atominė jėgainė buvo nusisamdžiusi 20 suvirintojų iš Sankt Peterburgo, tačiau nors ir nereikėjo, buvo apmokėtos papildomai 6 vizos, 4 suvirintojų atestacijos, viešbučiai. Be to, suvirintojai dirbo ne 30 dienų, kaip buvo planuota, bet 19 dienų, tačiau ir už nedirbtas dienas jiems buvo sumokėta. Pasak A. Sejūno, tokiu būdu iš viso neteisėtai apmokėta 74,480 litų. Be to, pasak jo, neseniai IAE įsigijo nereikalingą ir netinkamą telekontrolės sistemą, kainavusią 90,000 litų, ir dabar gulintį sandėlyje. A. Sejūnas teigė, kad Seimo komisija kreipėsi į Generalinę prokuratūrą dėl šių pažeidimų, tačiau gavo atsakymą, kad čia nėra nusikaltimo sudėties. Ši medžiaga buvo perduota Valsstybes kontrolei. A. Sejūnas abejoja, ar Valsstybes kontrole ir šiuo atveju galės priimti objektyvų sprendimą.

„Kyla klausimas, ar ir toliau suksis šita priedangos karuselė, ar iš tikrųjų Valsstybes kontrole vadovai taps priedanga ekonominiams pažeidimams slepti“, kalbėjo jis.

Tuo tarpu Valsstybes kontrole šiuos A. Sejūno kaltinimus kategoriškai neigia ir vadiną „prasimanymais“. (BNS)

* AB „Marijampolės cukrus“ fabrikas jau neskolin gas Suvalkijos žemdirbiams už pernai pateiktą produkciją. Dar už 4 mln. litų cukrinių runkelių augintojai kreditan gavo trąšų, augalų apsaugos priemonių, sėklų. (Ela)

sekmadienį, būdavo didžiulės eisenos iš Tytuvėnų į Šiluvą. Daug žmonių eidavo visą kelią keliais. Sovietai drausdavo, siųsdavo policiją, bet tikintųjų sulaukyti neįstengė. Po II pasaulinio karo bažnyčia restauravo kunigai Pranciškus Bastys ir Ričardas Mikutavičius, vėliau nežinomų piktadarių žiauriai nužudytas.

Cia sutikome nepaprastai malonų, energingą ir jaunatviškai judrų vyskupą Eugenijų Bartulį. Vos mums sustojus, jis išėjo į autobusą, ir, perėmęs mikrofoną iš mūsų gėdės, pasisveikino ir pasiūlė su juo kartu sugiedoti, ką jis pavadino Amerikos himnu (The Battle Hymn of the Republic). Netrukus jau visas autobusas kartu su vyskupu giedojė jo paties laisvą-lietuvišką vertimą:

„Viešpaties palaima visada telydi mus (tris kartus) Dėkojam Dievui Tau!“

O po to jau angliškai: Glory, glory, alleluia! Ak, kaip lengvai ta Dievą garbinanti mormonų giesmė mus per kelias akimirkas surišo su mielu, besišypsantių vyskupu!

Šiluva, garsioji Marijos apsišviesto Lietuvoje šventovė, žinoma jau nuo XVII šimtmečio vidurio, kur daug metų vykdavo Lietuvoje žinomi atlaidai. Šiluvos bažnyčios koplyčioje vyskupas Bartulis koncertavo šv. Mišias, ir baigė pamokslą, gailėdamas, kad mums neteko girdėti nė vieno pamokslą žemaitiškai. Neįprastas laikas, nedaug žmonių, bet pa-

Šiaulių vyskupija dar visai nesena, įkurta tik 1997 metais. Ji buvo sudaryta iš dalies Telšių vyskupijos, dalies Panevėžio vyskupijos ir iš Kauno arkivyskupijos šiaurinės dalies. Jos pirmoju vyskupu buvo paskirtas Kauno tarpdiecinės seminarijos rektorius Eugenijus Bartulis. Jo čia neradome, bet sužinojome, kad sutiksime Tytuvėnuose ar Šiluvoje, kur žadame atsirasti rytoj.

Pakeliui sustojome ir Tytuvėnuose, kur buvo proga vėl pasigrožėti nuostabaus grožio Šv. Mergelės Marijos bažnyčios ir vienuolio ansambliu. Tytuvėnų bernardinai vienuoliai ten įsikūrė jau XVII šimtmečio pradžioje. Viso ansamblio fondatorius buvo Andrius Valavičius, didžiosios Lietuvos Kunigaikštystės vėliavininkas. Jo rūpesčiu, bažnyčios statyba buvo baigta 1633 metais. Po 1633 metų sukilimo caro valdžia įsakė vienuolyną panaikinti, ir tik didelių žemaičių vyskupo Motiejiaus Valanciaus pastangų dėka pavyko bažnyčią išsaugoti iki šiol. Bažnyčios vidus labai įspūdingas, vėlyvo baroko stiliaus, su imponantišku didžiuliu altoriumi. Ypatingo įdomumo bažnyčiai pridūda šventoriaus centre pastatyta Šventųjų laiptų (Kristaus kancios laiptų) koplyčia, tie laiptai tapatinami su Poncijaus Piloto rūmų laiptais. Koplyčioje yra dvi laiptų eilės: viena maldininkai keliais kyla, kita – leidžiasi žemyn.

Pasakojama, kad sovietų laikais, pirmąjį rugsėjo

„ATEIKITE PAS MANE VISI“

ALEKSAS VITKUS

Tėsinys

Nr.7 Kai čia buvome apsiastoję prieš trejus metus, kambarių kainos buvo trejopos: lietuviams, buvusios Sovietų Sąjungos piliečiams, ir, žinoma – brangiausios – užsieniečiams, įskaitant ir Amerikos lietuvių. Šio kainaraščio jau nesimatė. Patanga! Pasikėlėme į dešimtą aukštą. Kambarių yra vonia, bet nėra kriauklės. Reikia veidą ir rankas prausime vonioje. Šiuokšlių dėžės nėra. Skambinų – „priėmė“, niekas neatsako. Nusileidžiu žemyn, pasirodo, telefonas mūsų kambarių tik šiaip sau pastatytas, dar neįjungtas. Viškas kažkaip dar primena sovietų laikus. Net ir kambario svetlių kortelės tik dviem kalbomis: lietuviškai ir rusiškai. Gerai, kad čia būsime tik vieną naktį. Miestas, buvęs sovietų kariuomenės svarbus maugas, dabar merdi, per karą sugriautas, beveik neturi jokių istorinių įdomybių. Nebent aukštą Šv. Petro ir Povilo (dabar – Pauliaus) bažnyčios bokštą. Vakariens su žibintais šiauliečiais gimimėmis gavome visai neblogą nedidelio, tik pernai pastatyto viešbučio „Turnė“ restoraną. Ir nesigailėjome jį pasirinkę.

NAGRINĖTI SOV. SAJUNGOS- VOKIETIJOS SLAPTIEJI SUSITARIMAI

Vilniuje, Lietuvos Respublikos Seime, įvyko tarptautinė konferencija, nagrinėjusi Sovietų Sąjungos ir Vokietijos 1939 m. rugpjūtio 23 d. slaptuosius susitarimus ir jų padarinius Vidurio bei Rytų Europos valstybėms.

Istorikai, politologai, tarptautinės teisės specialistai iš Lietuvos, Latvijos, Estijos, Vokietijos, Rusijos, Švedijos savo pranešimuose nagrinėjo Molotovo-Ribbentropo pasirašytų slaptybių protokolų įtakas, okupuotų šalių niokojimą, sovietizaciją, Lietuvos visuomenės pastangas pripažinti niekiniais minėtus protokolus, 1939 m. rugpjūtio 23 d. paktą.

Visų, taip pat konferencijoje dalyvavusių JAV ambasadoriaus Keith C. Smith dėmesį atkreipė iš Rygos atvykusio tarptautinės teisės žinovo dr. Dietrich A. Loeber pranešimas, atskleidęs, kad, tarptautinės teisės požiūriu, nepriklausomybę atgavusiai Lietuvai ir kitoms Baltijos valstybėms — Molotovo-Ribbentropo pakto padariniai dar nėra visiškai likviduoti, to pakto įtakos, kai kurios užsienio valstybės ir net tarptautinės organizacijos dar nepripažįsta Lietuvos valstybingumo tęstinumo.

Konferencijoje kalbėjęs Tarptautinės komisijos nacištinės ir sovietinės okupacijos režimo nusikaltimams įvertinti pirmininkas, Seimo narys Emanuelis Zingeris pabrėžė dr. D. A. Loeber pranešimo aktualumą.

E. Zingeris sakė, kad JAV, kitos didžiosios valstybės visą laiką pripažino Lietuvos valstybingumo tęstinumą. Deja, kaip sakė dr. Loeber, dalis valstybių, net tarptautinės organizacijos, to dar nepripažįsta. Tai rodo, kad pragaistingi Molotovo-Ribbentropo akto padariniai dar nepašalinami. E. Zingeris pažymėjo, jog net Lietuvos diplomatinis korpusas Jungtinėse Tautose nesugebėjo šiai organizacijai įrodyti, kad minėto pakto padariniai būtų likviduoti. Pasak E. Zingerio, tai gali apsunkinti sekmingą Lietuvos priėmimą į NATO.

Atsižvelgiant į tai, dr. D. A. Loeber pranešimas gali sudominti užsienio lietuvių. Jį spausdinti „Drauge“ sutiko ir dr. D. A. Loeber.

Algimantas A. Naujokaitis

DR. DIETRICH A. LOEBER PRANEŠIMAS

Molotovo-Ribbentropo pakto padariniai dar nėra visiškai likviduoti

Šiuo metu egzistuoja plačiai paplitusi nuomonė, jog Lietuva pasiekė visas sąlygas, kad galėtų planuoti savo valstybės ateitį ir kad pagrindinis jos uždavinys šiandien yra integravimas į įvairias Europos struktūras. Deja, viena aplinkybė labai silpnina Lietuvos tarptautinį statusą ir yra didelis kliuvinis norimam Lietuvos užsienio politikos vykdymui. Ši aplinkybė tiesiogiai išplaukia iš juridinių Molotovo-Ribbentropo pakto padarinių, kuriuos norėčiau trumpai pagnagrinėti. Kalbu apie Lietuvos nepriklausomybės tęstinumo klausimą. Kitaip sakant, klausimas slypi tame, ar Lietuva iš tikrųjų tęsia savo valstybingumą, kurį ji turėjo prieš Antarajį pasaulinį karą. Šis klausimas susijęs su, pavyzdžiui, pasirašytomis sutartimis, valstybės turtu ir skolomis. Jeigu atsakyti neigiamai, tai reikštų, kad Lietuva yra nauja valstybė, kuri atsiskyrė nuo SSSR apsisprendimo teisės pagrindu. Taigi, Lietuvos valstybingumo tęstinumo klausimas „buksuos“ tol, kol Lietuvos tęstinumas nebus visuotinai pripažintas.

„Buksuojančio“ tęstinumo padariniai, taigi ir kitos iš minėto pakto išplaukiančios pasekmės jaučiamos įvairiose sferose. Norėčiau trumpai apibūdinti ties trimis: teisine literatūra, kitų valstybių veiksmams ir Lietuvos statusu tarptautinėse organizacijose, nes kol kas Lietuvoje mažai parašyta šiais klausimais.

Teisinė literatūra

Teisines literatūros autoriai dažnai sutinka su Lietuvos pretenzijomis tęsti prieškarinę Lietuvos valstybingumą (čia, ir toliau kalbant apie Lietuvą, turima galvoje visos trys Baltijos šalys). Deja, šiuo klausimu vis dar polemizuojama. Dalis teisinių literatūros remia priešingą nuomonę. Straipsniai, išreiškiantys tokią nuomonę, spausdinami ne tik užsienio, bet ir Lietuvos žurnaluose, bet labai svarbiuose Amerikos, Anglijos,

Prancūzijos, Rusijos ir Vokietijos periodiniuose leidiniuose teisės klausimais. Trumpai kalbant, tęstinumo oponentai savo nuomonei paremti naudoja tris pagrindinius argumentus. Pirminis argumentas: tęstinumas yra „teisinė fikcija“. Penkiasdešimties metų pertrauka yra per didelis laiko tarpas, kad būtų galima toliau tęsti valstybės santykius tokiam lygį, kokie jie buvo prieš juos nutraukiant 1940 m. Pavyzdžiui, dėl tarptautinių sutarčių, gyvenimą reikia pradėti iš naujo.

Antrasis argumentas: Sovietų Sąjunga pažeidė tarpvalstybinius ir kitus susitarimus. Jos 1940 m. ultimatas ir armijos pasiuntimas į Lietuvą prieštaravo tarptautinei teisei. Tačiau tai dar nereiškia, jog Lietuvos inkorporavimas į Sovietų Sąjungą neturėjo jokio poveikio. Kitaip sakant, aneksija buvo teisėta. Taigi, dabartinė Lietuva yra nauja valstybė, kuri atsiskyrė nuo SSSR, pasinaudodama tautų apsisprendimo teise.

Trečiasis argumentas: 1940 metų SSSR ultimatumas atsispaudė spaudimas ir grasinimai panaudoti jėgą, tačiau to meto tarptautinė teisė nedraudė tokių veiksmų. Be to, Lietuva pakluso sovietų ultimatumui ir sutiko su sovietų armijos įžengimu į jos teritoriją. Atsižvelgiant į šį faktą, galima teigti, jog aneksija buvo teisėta. Dar daugiau, aneksijos negalima anuliuoti atgaline data, kaip kad pasielgė Lietuvos parlamentas 1990 metais.

Sie trys argumentai priklauso ne man, o tęstinumo oponentams. Deja, šie argumentai liki kaip Lietuvos juristų atsakui. Nebuvo atsakyta nei vieniems žmonėms suprantama kalba, nei atitinkamai lygmenys teisine kalba atitinkamiems žurnalistams.

Savaime aišku, kad tęstinumo oponentų žodis nėra pasakutinis, sprendžiant šią problemą, ir kad visiškai įmanoma pateikti jiems svarius priešingus argumentus. Bet šio pra-

Vaikučiai Šilutės TB ligoninėje. Lithuanian Mercy Lift šiai, kaip ir kitoms trimis, vaikus gydantioms tuberkuliozės ligoninėms Lietuvoje, jau netoli dešimt metų siūnia vaistus. V. Lendraitienės nuotrauka.

nešimo tikslas yra ne tas.

Kitų valstybių veiksmai

Panagrinėkime antrąją sritį: kitų valstybių veiksmus tęstinumo klausimu. Didelė dalis valstybių pripažįsta nepriklausomybę atstaciūsią Lietuvą, kaip prieškarinį Lietuvos tęsėją. Deja, kai kurios šalys atsisako tai pripažinti. Kalbėsiu tik apie šalis, kurios palaikė diplomatinis santykius su prieškarine Lietuva.

Tęstinumą pripažįsta Europos Sąjungos šalys, su tam tikromis išimtimis. Kadangi Švedija buvo pripažinusi Lietuvos aneksiją, tai Lietuvos ir Švedijos diplomatiniai santykiai buvo užmezgti iš naujo. Austrija pagrindė Lietuvos pripažinimą, remdamasi tautų apsisprendimo teise, o ne nepriklausomybės atstatymu.

Kitos Europos valstybės, kaip antai Šveicarija, taip pat remiasi tautų apsisprendimo teise, bet, to nepaisant, sutinka „atnaujinti“ diplomatinis santykius. Reikia pabrėžti, jog buvusio „socialistinio bloko“ valstybės, kaip Čekoslovakija (dabar Čekijos Respublika ir Slovakija), Lenkija, Rumunija ir Vengrija vienareikšmiškai pripažįsta Lietuvos valstybingumo tęstinumą. Pavyzdžiui, Rumunija konstatuodama savo poziciją, ypač remėsi Molotovo-Ribbentropo pakto.

Tęstinumo nepripažįsta pirmiausia ne tik Rusija, bet, atrodo, ir kai kurios kitos buvusios socialistinės šalys — Albanija, Bulgarija, Kuba ir Kinija. Iš geografinių požiūriu nutolusių nuo Lietuvos valstybių, kaip pavyzdžiui, Egiptas, Indija ir Japonija, Lietuvos pripažinimo deklaracijose tęstinumas neminimas. Lietuvos valstybės tęstinumo taip pat nepripažįsta valstybės, kurių veiksmams neįeina į aukščiau išvardytus veiksmus — novatoriškas kelias, kai nugalėtojai ir pralaimėjusios valstybės turi mažiausiai du kelius joms spręsti. Vienas jų yra tradicinis — taikos sutartį pasirašymas, antrasis — novatoriškas kelias, kai nugalėtojai ir pralaimėjusios valstybės sudaryti dvišales sutartis.

Tarptautinės organizacijos

Tarptautinių organizacijų pozicija yra trečioji sfera, kurioje taip pat ryškiai atsispindi Molotovo-Ribbentropo pakto padariniai Baltijos valstybėms. Kai Lietuva buvo priimta į Jungtinių Tautų Sąjungą, Saugumo Tarybos prezidentas savo trumpame pareiškime paminėjo, jog Lietuva „atgavo“ savo nepriklausomybę. Tačiau šio požiūrio nesiilaikoma praktikoje. JT, nustatydama Lietuvos narysės įnašą, remėsi SSSR, o ne Lietuvos pateiktąs duomenimis. Taigi išsėina, jog JT traktuoja Lietuvą, kaip valstybę, atsiskyrusią nuo

SSSR, o ne kaip valstybę, atstaciūsią savo nepriklausomybę. Panašios pozicijos laikosi ir Tarptautinė darbo organizacija.

Latvija vis dar bando, kad JT pripažintų jos 1940 metų okupaciją. Tuo tikslu 1998 m. Latvijos Parlamentas įpareigojo savo vyriausybę pasiūlyti, kad JT kreiptųsi patariamiosios nuomonės į Tarptautinį teisingumo teismą Hagoje. Klausimo, kurį siekia išsiaiškinti Latvija, esmė yra tokia: kokius tarptautinius įsipareigojimus pažeidė SSSR per 1940 metų „Latvijos okupaciją“ ir kokias juridines pasekmes sukėlė tie pažeidimai. Abejoju, ar šie Latvijos tikslai bus pasiekti.

Novatorišką kryptį pasirinko Lietuva, pasirašydama Europos Stabilumo pakto (ESP). Šį paktą 1995 m. pasirašė 52 OSCE valstybės, tarp jų Lietuva ir Rusija. OSCE buvo įpareigota prižiūrėti, kad būtų vykdomi ESP įsipareigojimai. ESP remiasi vadinamuoju „Kopenhagos kriterijumi“, kurį Europos Taryba priėmė 1993 m.

Nederėtų užmiršti, jog, vykstant deryboms dėl ESP pasirašymo, Rusijos karinės pajėgos vis dar buvo Lietuvoje. Taigi, Lietuvai buvo gyvybiškai svarbu pasirašyti Europos Stabilumo pakto, kad būtų išvesta Rusijos armija, pritariant Vakarams.

Iprastine, o ne diplomatinė kalba, tai reikštų, kad valstybės kandidatas turi pačios susidoro su Molotovo-Ribbentropo pakto padariniais. Antrai tarptautinė, šalys kandidatas pačios privalo išsprendi savąsias problemas. Stabilumo pakto ašis remiasi „geros kaimynystės sambov“ principu. Šis principas reikalauja laikytis dviejų esminių reikalavimų: tautinių mažumų globa; tarptautinių susitarimų nustatytų sienų neliečiamumas.

Lietuva pripažino tautinių mažumų globą ir tarptautinių susitarimų nustatytų sienų neliečiamumą. Iš esmės išsėina, jog Lietuva, pasirašydama Stabilumo pakto, atsisako savo teisių dėl Molotovo-Ribbentropo pakto padarinių panaikinimo.

Bet tai yra neteisinga valstybių, kurios nukentėjo nuo Molotovo-Ribbentropo pakto, atžvilgiu. Mes žinome, jog šalys — nugalėtojos buvo atlygintos už II pasauliniame kare padarytus nuostolius, „restitucio in integrum“. Betgi tokius pačius pakto padarinius patyrė ir šalys — aukos. Ir taip išsėina, jog valstybės, pasirašiusios Stabilumo pakto, prisiima sovietų įsipareigojimus ir tuo pačiu įsėaldo Molotovo-Ribbentropo pakto. Galima sakyti, jog valstybės, kurios pasirašė Stabilumo pakto, sukūrė asimetrinę Europos struktūrą, ir tai nežada pastovumo Europoje.

Praėjusį sekmadienį gražintų iš užsienio valstybių Lietuvos piliečių skaičius pasiekė 2,000.

Pirminiais duomenimis, duktstantuoju gražintuoju tapo vienas iš septynių sekmadienį skrydžiu iš Londono parskraidintų Lietuvos piliečių.

Pasak pranešimo, praėjusį savaitgalį iš Vakarų Europos ir Skandinavijos valstybių į Lietuvą buvo gražinti 26 Lietuvos piliečiai. 11 asmenų deportuoti iš Didžiosios Britanijos, 8 — keltų į Klaipėdos uostą iš Švedijos, po tris — iš Danijos ir Vokietijos. Vienos moters neįsėlė Nyderlandų pasieniečiai.

Gražintųjų amžius nuo 14 iki 52 metų. Tarp jų — 21 vyras ir 5 moterys.

Pagrindinės išsiuntimo priežastys lieka tos pačios — nelegalus darbas ir gyvenimas užsienio valstybėse. Du Lietuvos piliečius Danijos policija deportavo už eismo taisyklių pažeidimus. Po apklausos visi piliečiai paleisti.

Pagal apklausų anketas, kurias gražintieji pildė Vilniaus oro uosto pasienio kontrolės punkte (PKP), kauniečiams dukart daugiau negu kitų Lietuvos miestų gyventojams pavyksta atvykti į D. Britaniją ir ten įsidarbinti. Pastebėta, kad D. Britanijoje bando įsidarbinti istisos lietuvių šeimos ir gana dažni atvejai, kai jos kartu deportuojamos.

Šių metų duomenimis, Kau-nio miesto ir rajono gyventojai sudaro ir didžiąją dalį visų iš Didžiosios Britanijos išsiųstų Lietuvos piliečių — apie 35 proc. Pagal šį rodiklį antri — šiauliečiai (18 proc.), toliau — alvičiai (5proc.), vilniečiai (4

Pranešimas, skaitytas Vilniuje. Seimo rūmose vykusioje tarptautinėje konferencijoje „Sovietų Sąjungos ir Vokietijos 1939 m. rugpjūtio 23 d. slaptybių susitarimai ir jų padariniai Vidurio ir Rytų Europos valstybėms“.

SKELBIMAI

**ELEKTROS
[VEDIMAI – PATAISYMAI]**
Turis Čikagos miesto leidimą.
Dirbu užmiesty. Dirbu greitai,
garantuoti ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

**AUTOMOBILIŲ, NAMŲ, SVEIKATOS,
IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.**
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Aukstė
S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(773) 581-8654

Window Washers Needed!
40,000 per year. We need 100 crews.
No exp. necessary. Will train. Must
have valid driver's license and trans-
portation. Must be fluent in English.
L.A. McMahon Window Washing.
Tel. 800-820-6155.

**Kalame visų rūšių „sidings“,
„soffits“, įdedame
lietvamzdžius (gutters) ir
dengiame stogus. Skambinti
Romui tel. 630-774-1025.**

Alternative Home Care is looking
for responsible, live-in
caregivers and CNAs. Fluent Eng-
lish & must drive & be able to lift.
References required. Excellent salary
between \$80 and \$130 per
DAY. Call 708-784-1088 for an
appointment.

**37 metų, be zalingų
įpročių, vyras nori
išsinuomoti
kambarį nuo rugsejo mėn.
708-788-7086 kviešti
Alvydą**

**Reklamuojamas
773-585-9500**

PARKFIELD FORD
* Jums reikia naujo ar naudoto automobilio, van,
sunkvežimio, „sports utility vehicle“? Išsėina
* Neturite kredito istorijos? * Neikalbėte angliškai?
Ne problema! Vairuoti automobilį galite jau šiandien! Pirmame
visu pasėiksimus kreditui gauti. Taip pat sutvarkome finans-
vimą, nežinant kredito istorijos. Neprašėsite šio preget
Užėikite pas mus:
11400 S. Pulaski Rd., Chicago, IL 60655
Tel. 773-239-7900, fax 773-239-9296
E-mail: pparkfield@aol.com ir pasikabėkite su
ASTA FIELER
Certified Auto Sales Consultant

UŽSIENIO VALSTYBĖS JAU GRAŽINO 2,000 LIETUVOS PILIEČIŲ

Praėjusį sekmadienį gražintų iš užsienio valstybių Lietuvos piliečių skaičius pasiekė 2,000.

Pirminiais duomenimis, duktstantuoju gražintuoju tapo vienas iš septynių sekmadienį skrydžiu iš Londono parskraidintų Lietuvos piliečių.

Pasak pranešimo, praėjusį savaitgalį iš Vakarų Europos ir Skandinavijos valstybių į Lietuvą buvo gražinti 26 Lietuvos piliečiai. 11 asmenų deportuoti iš Didžiosios Britanijos, 8 — keltų į Klaipėdos uostą iš Švedijos, po tris — iš Danijos ir Vokietijos. Vienos moters neįsėlė Nyderlandų pasieniečiai.

Gražintųjų amžius nuo 14 iki 52 metų. Tarp jų — 21 vyras ir 5 moterys.

Pagrindinės išsiuntimo priežastys lieka tos pačios — nelegalus darbas ir gyvenimas užsienio valstybėse. Du Lietuvos piliečius Danijos policija deportavo už eismo taisyklių pažeidimus. Po apklausos visi piliečiai paleisti.

Pagal apklausų anketas, kurias gražintieji pildė Vilniaus oro uosto pasienio kontrolės punkte (PKP), kauniečiams dukart daugiau negu kitų Lietuvos miestų gyventojams pavyksta atvykti į D. Britaniją ir ten įsidarbinti. Pastebėta, kad D. Britanijoje bando įsidarbinti istisos lietuvių šeimos ir gana dažni atvejai, kai jos kartu deportuojamos.

Šių metų duomenimis, Kau-nio miesto ir rajono gyventojai sudaro ir didžiąją dalį visų iš Didžiosios Britanijos išsiųstų Lietuvos piliečių — apie 35 proc. Pagal šį rodiklį antri — šiauliečiai (18 proc.), toliau — alvičiai (5proc.), vilniečiai (4

GREIT PARDUODA

**RE/MAX
REALTORS**
OFF. (773) 488-8888
HOME (708) 425-7188
FAX (708) 488-4819

RIMAS LSTANKUS
• Greitas ir sąžiningas pataravimas
• Nuosavybių įkainavimas veltui
• Perkame ir parduodame namus
• Pensininkams nuolaide

DANUTĖ MAYER
Dirba naujoje įstaigoje. Jei norite par-
duoti ar pirkti namus mieste ar
priemiesčiuose, kreipkitės į DANUTĖ
MAYER. Ji profesionaliai,
sąžiningai ir asmeniškai patarnaus.
Nuosavybių įkainavimas veltui.

**Reikalingas vairuotojas
CDL. Minimum angli
kalba. Labai geras darbas
mieste. Tel. 708-268-0927.**

Immediate position for care giver!
3 women, must speak English, have
driver's license, Alzheimer's experience.
One man: work permit necessary.
Tel. 262-763-2615

**Reikalingas vairuotojas
CDL. Minimum angli
kalba. Labai geras darbas
mieste. Tel. 708-268-0927.**

Immediate position for care giver!
3 women, must speak English, have
driver's license, Alzheimer's experience.
One man: work permit necessary.
Tel. 262-763-2615

**Reikalingas vairuotojas
CDL. Minimum angli
kalba. Labai geras darbas
mieste. Tel. 708-268-0927.**

Immediate position for care giver!
3 women, must speak English, have
driver's license, Alzheimer's experience.
One man: work permit necessary.
Tel. 262-763-2615

**Reikalingas vairuotojas
CDL. Minimum angli
kalba. Labai geras darbas
mieste. Tel. 708-268-0927.**

Immediate position for care giver!
3 women, must speak English, have
driver's license, Alzheimer's experience.
One man: work permit necessary.
Tel. 262-763-2615

**Reikalingas vairuotojas
CDL. Minimum angli
kalba. Labai geras darbas
mieste. Tel. 708-268-0927.**

Immediate position for care giver!
3 women, must speak English, have
driver's license, Alzheimer's experience.
One man: work permit necessary.
Tel. 262-763-2615

**Reikalingas vairuotojas
CDL. Minimum angli
kalba. Labai geras darbas
mieste. Tel. 708-268-0927.**

Immediate position for care giver!
3 women, must speak English, have
driver's license, Alzheimer's experience.
One man: work permit necessary.
Tel. 262-763-2615

**Reikalingas vairuotojas
CDL. Minimum angli
kalba. Labai geras darbas
mieste. Tel. 708-268-0927.**

Immediate position for care giver!
3 women, must speak English, have
driver's license, Alzheimer's experience.
One man: work permit necessary.
Tel. 262-763-2615

**Reikalingas vairuotojas
CDL. Minimum angli
kalba. Labai geras darbas
mieste. Tel. 708-268-0927.**

Immediate position for care giver!
3 women, must speak English, have
driver's license, Alzheimer's experience.
One man: work permit necessary.
Tel. 262-763-2615

LAIŠKAI IR NUOMONĖS

PROFESIONALAI, PROFESIONALUMAS, MANDAGUMAS, TOLERANCIJA

Keturi žodžiai, turintys savo reikšmę. Pirmuosius du dažnai matome spaudoje. Paskutinių dviejų pasigendame rašiniuose. Keliuose „Drauge“ rašiniuose viena autorė bandė skaitytojus įtikinti, kad kai kurie mūsų organizacijose nėra „profesionalų“ ir elgiama „neprofesionaliai“.

Kas yra profesionalas? Tai asmuo, kuris turi toje srityje išsilavinimą, patirtį ir yra pripažintas, bent didelės dalies visuomenės, kaip tos srities specialistas. Asmuo gali turėti šioji tokį patirtį daugiau negu vienoje srityje, tačiau vargu, ar galima jį ar ją laikyti profesionalu.

Kas tas profesionalumas? Paprastais žodžiais tariant, tai darbo ar užduoties atlikimas. Šį darbą ar užduotį gali atlikti ir ne profesionalai, be aukšto išsilavinimo, bet turintys gabumus ir gerus norus.

Mandagumas ir tolerancija. Nemanau, kad kam nors reikia paaiškinti žodžių prasmę. Jei tu dviejų ydų asmuo neturi, jų nepripažįsti, tai jam neįsiaiškinti. Normaliai profesionalas tas savybes pripažįsta, turi ir naudoja. Mandagumo sąvokoje telpa sąžiningumas, (nebūtina finansinis), vengimas meluoti ir šmeižti kitus. Deja, ne visi profesionalai, ar save vadina profesionalais, pripažįsta, „supranta“ ir turi mandagumo ar tolerancijos.

Kodėl šis rašinys? Neseniai, bent trys žinomos Čikagos ir apylinkių lietuviškos organizacijos buvo melagingai apkaltintos. Tuose rašiniuose, bent dviejuose lietuviškuose laikraščiuose, nebuvo paminėta, kad viena tų organizacijų visus metus be mokesčio leido naudotis patalpomis, kol „grupele mokyklėlė atsisot ant kojų“. Ta organizacija taip pat buvo melagingai apkaltinta duodanti lengvatas „grupelelės“ konkurentei. Konkurentinė grupė mokėjo visą nuomą, laikėsi visų taisyklių ir neturėjo nesąmoningų reikalavimų. Kitais metais „grupelelės“ nuomą mokėjo JAV LB Švietimo taryba. Deja, ir švietimo taryba rašinyje apie veiklą nebuvo išreikšta padėka ir pagalba. „Grupelė“ jau skelbiais spaudoje, kad nuo rudens tęs ir plės savo programą tose pačiose patalpose. Iš rašinio susidarė įspūdis, kad naujai programai gali veikti dvigubai daugiau patalpų, erdves ar plotą. Deja, dar nebuvo su organizacija kalbėta dėl patalpų nuomos ir reikiamo ploto.

Sauiniai pasisiekusiam Vienos pokyliui, PLC patalpos buvo duotos už pusę kainos. Su visais priedais sąskaita buvo mažesnė negu 430 dol.

Buvo sutarta, kad baro pelnas bus pasidalintas per pusę. Tačiau nusiskusta, kad per mažas pelnas. Ar kas nors matė tiksliai apyskaitą?

Siame pasaulyje nieko nėra veltui, nebent gyvenimiška diktaturinė sistemoje. Bet tada moki savo kailių ar laisvės praradimą. Gaila, bet viskas kainuoja ir už viską reikia mokėti. Mokestis gali būti piniginis, darbų atlikimas ar gera valia. Spaudoje jau buvo rašyta, kad bet kokių patalpų išlaikymas pareikalauja daug lėšų. Reikia šildyti, šaldyti, apšviesti, valyti, mokėti už gaisro apsaugą ir kitus draudimus. Valsčius irgi reikalauja savo duklės. Tarnautojai veltui nedirba. Tai kas tas išlaidas padengia? Ką padengia nuomos, padengia čia ilgiau gyvenantys dosnūs lietuviai. Patalpų savininkai yra organizacijų nariai. Patalpų administratoriai yra atsakingi tiems nariams. Tampant bet kokios organizacijos nariu, galima susipažinti su visais organizacijos finansiniais duomenimis.

Savo rašiniuose autorė ne kartą yra užsiuolusi ir fondus, kurie jos pastangų nermia. Joks vakarietiškas fondas neremia privačių užsiėmimų, nesvarbu, kokią didelę naudą tie užsiėmimai suteikia lietuviškam jaunimui. Prieš 50 metų veikė privacios mokyklėlės. Tada fondų nebuvo. Mokyklėlių vedėjai išsilaikė iš mokslo pinigų, kuriuos mokėjo vaikų tėvai, dar pridėdami auką mokyklėlių išlaikymui. Tų mokyklėlių vedėjai buvo karo meto išbėkė iš savo gimtojo krašto profesionalai savo srityse.

Daug kam įdomu pasiskaityti įvykių ir veiklos aprašymus. Kai kurie aprašymai būtų daug įdomesni, jeigu juose nebūtų šmeižto, melo, pažeminimų, nepagrįstų apkaltinimų ir t.t. Klaidas darome visi. Su gera valia visos klaidos atitaisomos, reikia tik sueti ir išsikalbėti, užuot tuojau eįs į spaudą. Per spaudą galima susidaryti daug daugiau priešų. Visuomet buvo, yra ir bus skirtingos nuomonės. Kiekvieną nuomonę reikia gerbti, o taip pat ir asmenį, nors tas asmuo nepatinka ir nesutinki su jo nuomone. Tad ateityje draugaukime, bendraukime, kalbėkime vienas su kitu, nepamiršdami savo vietos. Kiekvienas turime savo atsakomybę ir pareigas. Organizacijų ir fondų vadovai yra atsakingi savo nariams ir plačiai lietuviškai visuomenei.

Kęstutis Ječius
PLC pirmininkas

SĖKMINGA XI TAUTINIŲ
SOKIŲ ŠVENTĖ

Prieš dvejus metus Toronte
darbą pradėjęs XI Lietuvių

Baravykas laukia grybautojų... Šių metų vasaros lietus atnešė Lietuvon gausų grybų derlių. K. Vanago nuotrauka (Elta)

tautinių šokių šventės rengimo komitetas, vadovaujamas pirmininku — Ramūnės Jonaitienės ir Vinco Pietėčio, kreipėsi į Lithuanian Folk Dance Festivals, Inc. Čikagoje, prašydami lėšų — paskolos, reikalingų šventės pradžiai, patalpų užsakymui.

Prašomi 17,000 dolerių jiems buvo išmokėti iš LDFD, Inc. izdo, nežinant, ar šventės rengėjai bus pajėgūs avansą gražinti, ar šventė turės pakankamai pajamų.

Dalyvaujant Toronte XI LTS šventėje, matėme žiurovais užpildytas šventės programos patalpas, šokius, susipažinimo vakarą ir pilnas šventės užbaigtųjų pokylių sales. Visur buvo matyti šventės rengimo komiteto milžiniškos pastangos kuo geriau, kuo sėkmingiau suruošti, nors, 5,000 žiurovų miniai ir 2,000 šokėjų norus patenkinti, ypač vakaro pokyliuose, buvo labai sunku.

Šventės programa su šokėjais iš Lietuvos ir Vytauto Didžiojo universiteto liaudies ansamblio kapela bei mūsų šokėjais iš kitų kraštų buvo nepaprastai graži ir puikiai atlikta, vadovaujant Ritai ir Juozui Karasiejams.

Po mėnesio nuo šventės komiteto išdalinę Julija Danaitienė grąžino Lithuanian Folk Dance Festivals, Inc. ne tik 17,000 dolerių paskolą, bet pridėjo ir 1,020 dolerių palūkanų, laiške pasidžiaugdama, kad „šventė gerai pasisekė ir baigėsi su pelnu“.

Jos rengėjams siunčiame: „Sveiks — valio“.

Bronius Juodelis,
LDFD, Inc. pirm.

JAUTĖMĖS KAIP TĖVŲ
NAMUOSE

Mums su dukra Juneta, kuri buvo gydoma Čikagoje, pusę metų teko praleisti lietuviams mieloje „Seklyčioje“. Jautėmės čia kaip tėvų namuose: buvome viskuo aprūpinti ir mylimos. Nuoširdžiai visos savo šeimos vardu dėkoju nuostabiems mūsų globėjams: G. ir J. Liautaudams, B. Jasaitienei, A. Pabarčiui, D. Kaunienei, O. ir K. Paulikams, V. ir A. Valavičiams, M. ir J. Brusokams, G. ir R. Burneikiams, K. Kaniuciui, R. ir A. Smolinskams, E. ir K. Ma-

jauskams, G. Kiudulienei, A. Šmulkštienei, D. ir V. Baziams, S. ir J. Užupiams, I. Kairytai, M. Kriaučiūnienei, R. Rimkui, K. Grigaliūniui ir kt.

Lenkuiosi Jums visiems.
Meldžiuosi už Jus ir Jūsų šeimas.

Genutė Dainienė
Šiauliai

ŽODŽIAI LIETUVOS
VYČIAMS

Šių metų liepos 28-30 d. Los Angeles, Kalifornijoje vyko Lietuvos Vyčių 87-asis suvažiavimas. Lietuvos Vyčius už jų darbų Lietuvai savo dalyvavimu suvažiavime pagerbė Lietuvos Respublikos prezidentas Valdas Adamkus. Prezidentui Valdui Adamkui buvo suteikta Lietuvos Vyčių garbės narystė ir prezidentas Valdas Adamkus Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino ordinais apdovanojo buvusį detiškį, Vyčių garbės narį ir buvusį „Pagalba Lietuvai“ pirmininką Robert Boris.

Taip pat Lietuvos Vyčių 87-ojo suvažiavimo metu Lietuvos prezidentas pasakė pagrindinę kalbą.

Lietuvos Vyčiai yra viena seniausių, tyčiausių ir veikliausių lietuviškų organizacijų Amerikoje. Ji buvo įkurta 1913-ais metais puoselėti lietuvių, ir tai buvo prieš 87-nerius metus. Peržvelgti Lietuvos Vyčių darbų Lietuvai būtų per didelis darbas. Stabtelėkime nuo 1990-ųjų metų, kai Lietuva išsivadavo iš komunistinės vergijos. Būtina paminėti, kad Lietuvai esant okupuotai, Lietuvos Vyčiai yra parašę daugiausia laišku Amerikos vyriausybei, prašant okupacijos nepripažinimo.

Lietuvai atstaus nepriklausomybę, sukruto Amerikos ir viso laisvo pasaulio lietuvių su įvairia pagalba Lietuvai. Pagalbos Lietuvai reikėjo, bet retai gavo tai, ko norėjo ir ko reikėjo.

Lietuvos Vyčiai skubėjo su konkrečiais darbais. Tuojau pat prie Lietuvos Vyčių įsteigė padalinį „Pagalba Lietuvai“. Per dešimt veiklos metų jau yra pasiuntę Lietuvai įvairiausių vaistų ir medicinicos reikmenų už art 65 milijonus

dolerių, paskutiniu laiku yra „išsiūniję“ 27 klerikus, iš kurių netrukus dešimt bus išventinti kunigais. Vieno kleriko išlaikymas metams kainuoja 2,000 dolerių. Yra įsteigta Betanijos virtuvė, kuri valgydina alkanus ir jos aptarnavimu rūpinasi Vilniaus arkivyskupija. Yra įsteigtas vaikų centras, tai netekėjusių mergaičių su vaikais globos centras. Būtina paminėti, kad visa tai Lietuvos Vyčiai atlieka net neturėdami savo įstaigos Vilniuje.

Šiek tiek mintimis nubėgant į tolimesnę praeitį. Amerikos lietuvių, kurie padėjo Lietuvai iškovoti Europos krepšinio čempionatą net du kartus, dauguma yra buvę Lietuvos Vyčiai. Generalui Silvestru Žukauskui už nuopelnus Lietuvai Lietuvos Vyčiai dovanavo auksinį kardą.

Lietuvos Vyčiai leidžia žurnalą „Vytis“. Jame nerasi nei vieno blogo žodžio Lietuvos ar jos valdžios adresu, Lietuvos Vyčiai organizacija turi arti 3,000 narių ir suvažiavime dalyvavo beveik šimtas atstovų iš įvairių kuopų, Detroito galime didžiulis ir pasveikinti dabartinę „Pagalba Lietuvai“ pirmininkę ir lietuviško balso talkininkę Reginą Juskaitę-Svobienę. Lietuvos Vyčių dauguma yra čia gimę ketvirtos ar penktos kartos lietuviai. Lietuvos Vyčiai buvo vieni iš pirmųjų, kurie susirūpino Dievo Apaizdos parapijos tautiniu statusu. Tai buvo Onutė ir Rapolas Valatka, Frank Zager, Joe Chaps ir Tony Dainius. Lietuvos Vyčiai rūpinasi Lietuvos ateitimi, ją myli, nors beveik nekalba lietuviškai, bet dainuoja lietuviškai.

E. Nazelskio duomenimis, iš 45 eileje sklypų laukiančių kavalierių 4 jau gavo sklypus,

Kazys Gogelis
Lietuvos Vyčių 79 kp. narys

KITOKI ĮSPŪDŽIAI IŠ
GRŪTO PARKO

Prieš kelias savaites besilankant Lietuvoje, aplankiau Gruto parką, tą sovietmečio stabų kapinyną, dėl kurio ginčai dar vis nenurimsta. Mano įspūdžiai buvo visai kitokie, negu tų, kurie parką nori uždaryti. Leninai ir leninukai, man rodėsi, lyg nugaltos kariuomenės vėliavos, leidžiančios mums suprasti, kokia didelė buvo mūsų pergalė. Tie, kurie be perstojo mums aiškino, kad esame išmesti į istorijos šiukšlyną, patys jame atsidūrė. Supratau, kad tos monumentalios skulptūros nebuvo menas, bet dominavimo politikos priemonės, nepaliekančios jokios abejonės apie tai, kad iš tiesų kraštą valdė.

Parkas sutvarkytas gražiai. Prie kiekvienos skulptūros Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro patikrinti aprašymai apie „komunizmo didvyrių“ prieš žmonių padarytus nusikaltimus. Įdomu prie generolo Putnos pagalvoti apie jo likimą. Parkui apžiūrėti reikia tikrai ne daugiau valandos. Ta proga galima aplankyti Druskininkus, pasidžiaugti švairu, sutvarkytu miestu ir puslitrū Kalnapilio alaus jaukioje kavineje. O grįžti siūlau kitu Nemuno krantu, pro Liškiavą. Tenai kartais galima pamatyti žalvarnių.

Kęstutis Skrupskėlis
Wagener, SC
Vilniaus

DRAUGAS, 2000 m. rugpjūčio 11 d., penktadienis

5

PIKTINASI VALDŽIOS APLAUDIMU

Vyčio kryžiaus ordino kavalieriai piktinasi Vilniaus apskrities administracijos darbu, skirstant žemės sklypus, ir reikalauja sudaryti konkretius planus.

Spaudos konferencijoje ant radienį Vyčio kryžiaus ordino kavalierius Eugenijus Nazelskis teigė, kad tik po 6 metų Vilniaus apskrities administracija sudarė eilės tvarką dėl žemės suteikimo Vyčio kryžiaus kavalieriams. Pasak jo, šis dokumentas datuotas šių metų liepos 18 diena ir jame įrašytos 45 kavalierių pavardės.

E. Nazelskio teigimu, tam, kad sklypai būtų suteikiami, teisinės bazės visiškai pakanka, tačiau stokojama elementarių dalykų — vidinių instrukcijų, programos ir plano. Nėra nei plano nei programos, o mes norėtume, kad žmonės žinotų, kur ir kada jie gali tikėtis sklypų, teigė jis. Jis tokią situaciją pavadino „paradoksaliai absurdiška“.

E. Nazelskio duomenimis, iš 45 eileje sklypų laukiančių kavalierių 4 jau gavo sklypus,

o 8 dar laukia potvarkių. Pagal įstatymą, Vyčio kryžiaus ordino kavalieriai turi teisę neatlygintinai gauti iki 9 arų dydžio žemės sklypą.

Spaudos konferencijoje dalyvavęs ordino kavalierius Petras Cidzikas teigė, kad valdžios institucijose nesilaikoma nei moralės normų, nei įstatymų. Lietuvos laisvės lygos vadovas Antanas Terleckas teigė, kad sklypų skyrimas vilkinamas dėl to, kad atsisakymas pareigas Vilniaus apskrities administracijoje užima „vien kyšininkai ir komunistai“.

Kavalierių netenkina ir vyriausybės turėtų leisti pasiūlymas vietoje žemės sklypų kavalieriams skirti 40,000 litų vertės kompensaciją.

E. Nazelskio nuomone, vyriausybė turėtų leisti pasirinkti žemę ar pinigų, nes suteikiami sklypai gali būti skirtingos vertės. Be to, kompensacijos reikštų viso darbo pristabdymą, nes valstybė tiek pinigų neturi.

(BNS)

A.†A. ANTANAS STANKEVIČIUS

Gyveno Melrose Park, IL. Mirė 2000 m. rugpjūčio 10 d. 11:56 val. ryto sulaukęs 96 metų.

Gimė Lietuvoje. Amerikoje išgyveno 51 metus.

Nuliūdę liko: sūnus Algis Stankus, marta Aldona; keturi anūkai ir keturi proanūkai, taip pat mirusio sūnaus Vyto žmona Ruth.

Velionis buvo vyras a.a. Veronikos ir tėvas a.a. Vyto.

Priklausė Melrose Parko lietuvių klubui. A.a. Antanas pašarvotas rugpjūčio 11 d. nuo 2 iki 9 v.v. Bormann laidojimo namuose, 1600 Chicago Ave., Melrose Park.

Laidotuvis šeštadienį, rugpjūčio 12 d. Iš laidojimo namų 9:30 val. ryto Velionis bus atlydėtas į Sacred Heart bažnyčią, kurioje 10 val. ryto bus aukojamos šv. Mišios už jo sielą. Po Mišių Velionis bus palaidotas Sv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidojimuose.

Nuliūdę: sūnus, marta, anūkai, proanūkai ir kiti gimines.

Laidotuvių direkt. Bormann Funeral Home, tel. 708-344-0714.

„Antro Kaimo“ steigėjui

A.†A. aktoriui ROMANUI STAKAUSKUI

mirus, nuoširdžiai užjaučiu jo sūnus — KESTUTĮ, DAINIŲ, LINĄ ir buv. žmoną NIJOLĘ.

Buvęs „Antro Kaimo“ narys
adv. Jonas Gibaitis

A.†JA. STEFAS VILŪNIENEI

Amžinybėn iškeliavus, jos seseriai BRONEI KAZLAUSKIENEI su šeima, NIJOLEI ir LEONUI KALVAIČIAMS su šeima reiškiame gilią užuojautą.

Kęstutis, Tomas, Romas ir
Edis Kirvaiciiai

Namams Paskolos, Apdraustos Sąskaitos

MUTUAL FEDERAL SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 West Cermak Road, Chicago, IL 60608
(773) 847-7747

Stephen M. Oksas, President

Patarnaujame Čikagos ir Apylinkių Lietuviams Daugiau Kaip 95 Metus.

Akimirka iš XI Tautinių šokių šventės Kanadoje 8.m. liepos 2 d. V. Plodžinsko nuotrauka.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Amerikos Lietuvių Tarybos metinis suvažiavimas įvyks lapkričio 17-18 d. Balzeko lietuvių kultūros muziejaus patalpose. Šiais metais sueina 60 metų nuo ALTO įsteigimo.

Amerikos Lietuvių Tarybos atsišaukimas ryšium su akcija, stengiantis atgauti 20 mln. dol., kuriuos JAV Kongresas „nukirto“ Lietuvos ir kitų Pabaltijo šalių gynybai, buvo išsiųstas lietuvių visuomenei. Siuntos darba atliko ALTO Čikagos skyriaus valdyba ir jos sukviesti darbuotojai. ALTas dėkoja visiems, kurie prisidėjo prie šios akcijos. Čikagos ALTO skyriaus pirmininkė yra Evelina Ozelienė.

Dr. Augustinas Idzelis savo paskaitoje, vyksiančioje 44-ojoje Lietuviškų studijų savaitėje Dainavoje, rugsėjo 8 d., penktadienį, kalbės net ir po daugelio metų aktualia tema „Tautinių mažumų vaidmuo Lietuvoje pirmosios sovietinės okupacijos metais“.

Dienos išvyka į Michigan City, IN. Blue Chip Casino rugpjūčio 18 d. (penktadienį) ruošia Vyresniųjų lietuvių centras „Seklyčia“. Išvyksime „Blue Chip“ kompanijos autobusu nuo „Seklyčios“ 9 val. Sugrįšime 5:30 val. p.p. Kvietiami registruotis asmeniškai ar tel. 773-476-2655.

Atnaujinta X Pasaulio lietuvių jaunimo kongreso „Interneto“ svetainė. Jos adresas: www.rapidnet.net/~aljs/Congress2000.html

„Žaliųjų kortelių loterija“ šiais metais vėl bus žaidžiama. Ji vyks nuo spalio 2 d. iki lapkričio 1 d. Loterijos anketas galite gauti „Seklyčioje“ (2711 W. 71st Str., Chicago; tel. 773-476-2655).

Anglų kalba kaip antroji kalba papildomose Čikagos pietvakarinėse vietovėse šį rudenį bus dėstoma Daley kolegijos ir S. W. O. P. – Pietvakarių projekto dėka. Kursai tęsis nuo rugsėjo pradžios iki gruodžio mėnesio. Informacija apie registraciją, egzaminų datas teikiama skambinant į „Seklyčią“ darbo valandomis tel. 773-476-2655.

„Trys tigriukai“ – trys talentingi dvylikamečiai Ramojus Motuzas, Aurimas Syrusas ir Vytautas Jurgelėvičius – garsiojo „Azuliuko“ dainininkai. Šį rudenį jie lankysis Amerikoje ir dainuos Lemonate, Čikagoje, Detroite, Clevelande, Vašingtone ir Philadelphijoje. Nepalaukite progos atvykti į koncertus ir atsižvelkite savo jaunimą.

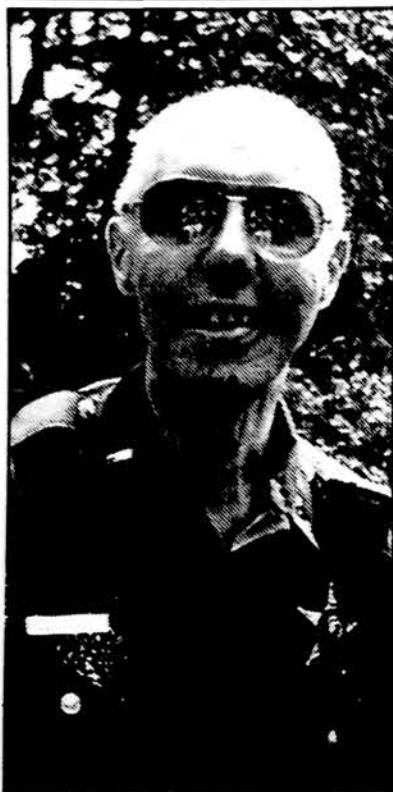
Skelbimai

• **Maironio mokyklos administracija** ieško sekretores. Asmuo turi būti susipažinęs su „Excel“ ir „Microsoft Office“ programomis. Prašome kreiptis į direktorę **Eglę Novak** (630) 257-2897. (sk)

• **Amerikos Lietuvių radijas**, vad. Anatolijus Šlutas – kiekvieną sekmadienį 7 v.r. per WCEV 14.50 AM. Tel. 773-847-4903, adresas: 4459 S. Francisco, Chicago, IL 60632.

• **Lituanistinė mokykla „Maironis“** ieško asmenu norinčių padirbti mokytojo padejeju ateinančiais mokslo metais. Mokytojas/padejejas turi turėti leidimą dirbti Amerikoje ir žalią kortelę. Prašome kreiptis į Maironio mokyklos direktorę **Eglę Novak** – (630) 257-2897. (sk)

Siuntiniai, pinigai Lietuva per **TRANSAPAK** Speciali nuolaida PINIGŲ persiuntimui (Istaiga „Draugo“ pastate) Tel. 1 773 838 1050

Joe Kulys

Joe Kulys, veiklus visuomenininkas, o taip pat Cook County pareigūnas, sako, kad jis užaugo su „Draugu“. J. Kulys į „Draugo“ gegužines ateina jau penktus metus. Ne tik ateina, bet ir pakviečia Cook County ligoninės daktarus, kad patikrintų lietuvių sveikatą – pamatuotų kraujo spaudimą, apžiūrėtų dantis, kojas ir kt. J. Kulys suorganizavo ir reginių vaikams – pakvietė Cook County Sheriff, Cook County Forest Preserve pareigūnus (jie, beje, tvarkė ir mašinų judėjimą), buvo atvesti ir šunys. J. Kulys tvirtai įsitikinęs, kad reikia išlaikyti „Draugo“ gegužinę, lietuviškas institucijas, lietuvių ir Marquette parką bei padėti naujai atvažiuojantiems lietuviams.

Rugpjūčio 16 d., trečiadienį, 7 val. v. „Seklyčioje“ kvietiamas susirinkimas-pašnekesys apie alkoholizmą. Pašnekesį ves ir į klausimus atsakins du blaivūs alkoholikai – vienas iš Lietuvos, kitas – iš Amerikos. Visi kviečiami į susitikimą, o ypač tie, kuriems ši liga kelia rūpestį.

Maironio lituanistinės mokyklos mokslo metų atidarymas vyks rugsėjo 9 d., šeštadienį. Galutinė registracija rengiama nuo 9 iki 10 val. r. apatinėje salėje – valgykloje. 9:45 val. r. mokiniai rinksis klasėse, 10 val. r. – bažnyčioje, 10 val. r. – 12 val. vyks pamokos, bus išdalintos knygos. Tėvų susirinkimas ruošiamas 10 val. r. apatinėje salėje. Daugiau informacijos teikia mokyklos direktorė **Eglė Novak** tel. 630-257-2897.

• **Psichologas dr. Tomas Stanikas**, Kauno medicinos universiteto mokslinis bendradarbis, konsultantas prie Seimo sveikatingumo programos, vienas Lietuvos „Vyduo draugijos“ steigėjų yra atvykęs į pasaulinę tabako kontrolės konferenciją Čikagoje. Kadangi dr. Stanikas propaguoja sveiko gyvenimo būdą ir dirba su programomis vaikams per „Pastoges“ organizaciją Kaune, „Saulutė“, Lietuvos vaikų globos būrelis, kviečia visus į jo pranešimą rugpjūčio 18 d., penktadienį, 7 v.v. Bočių menėje, Pasaulio lietuvių centre Lemonte. Kvietiami visus, ypač besidominčius sveikatingumo klausimais. (sk)

• **Akcijų, bonų bei kitų vertybių pirkime ir pardavime** jums nuosirdžiai patarnaus, duodamas komiso nuolaidą, **Andrius Kurkulis**, tel. 312-879-7751, dirbąs su **First Albany Corp.** Čikagoje. Iš JAV ir Kanados skambinkite veltui: tel. 1-888-879-7730. (sk)

Atslysta paminėti

KVIEČIA RAŠYTI RAŠINIŲ KONKURSAI

„Laiškų lietuviams“ (2000 m. liepos-rugpjūčio numerį) žurnale apie Eucharistinio kongreso šventę Lietuvoje pasakoja ir Laima Krivickienė, ir Stefa Banikonienė. Į Dievo pažinimo paslaptį gilinasi kun. Algirdas Paliokas, SJ. Jurgita Sadekaitė savo rašinyje apie atvirumą prieina išvados, kad „atvirumas žmogui nekenkia, sau pakenkti gali tik pats žmogus“. Į septynis kun. K. J. Ambraso klausimus atsako Kauno metropolitas arkivyskupas Sigitas Tamkevičius. Marija Balkevičiūtė teikia patarimus, kaip nugalėti depresiją, o kalbos skyrelyje nagrinėjama žodelio „gi“ vartoseną bei kitų žodžių vartojimo plonybės. Laima Krivickienė veda skyrelį „Tėvyneje“ ir pasakoja apie Kau- no jėzuitų gimnaziją, pristo- rės atradimus, Latukų ketver- tūkį ir kt.

„Laiškai lietuviams“ taip pat skelbia naują, 42-ąjį rašinių konkursą. Šį kartą konkurso dalyviai nebus skirstomi į dvi grupes: suaugusiųjų ir jaunimo. Iš ilgos praktikos konkurso rengėjai pastebėjo, kad jaunimas gali drąsiai kon- kuruoti su suaugusiais. Taip pat naujojo konkurso metu skyrimas bus kitoks – laisves- nis ir įdomesnis. Bus nurodyta tik medžiaga, iš kurios patys dalyviai gales susigalvoti te- mas. Toji medžiaga – tai įvai- rios kiekvieno asmens savy- bės: teigiamos ir neigiamos. Jos išvardijamos. Teigiamos savybės: nuolankumas, susi- valdymas, pastovumas, ištiki- mybė, užuojauta, atlaidumas, kantrybė, tolerancija, teisu- mas, pagarba asmeniui, tei- singumas, atsakomybė, dosnu- mas, viendosa elgesys su vi- sais. Neigiamos: pataikavi- mas, išsisukinėjimas, diplo- matija, simuliacija, dvivei- diškumas, veidmainystė, pa- juoka, sarkazmas, apkalba, šmeižtas, užsispyrimas, itari- nėjimas, į viską žiūrėjimas tik iš neigiamos pusės, ypatingas draugystės su vienu, igno- ruojant kitus.

„Laiškų lietuviams“ redak- torius kun. Juozas Vaišnys ra- šo, kad kiekvienas gali sugal- voti ir kitokių savybių. Kombi- nuojant vienokias savybes su- kitomis, ir bus galima sudary- ti konkursui temas. Jeigu, pvz., dailininkas iš įvairiausių spalvų gali sukombinuoti ir sukurti menišką paveikslą, tai lygiai ir konkurso dalyvis gali iš įvairių čia nurodytų sa- vybių sukurti puikius straips- nius, padedančius geriau su- gyventi vienam su kitu ir ug- dantiems artimo meilę, kuri yra „ir mūsų šeimų, ir tautos, ir visuomenės gražesnio sugve- nimą pagrindas“.

Straipsniai pasirašomi sla- pyvardžiu, į atskirą vokelį ide- dant savo pavardę ir adresą. Straipsnio ilgis – maždaug 4-6 mašinėlės rašyti puslapiai. Ra- šiniai redakcija turi gauti iki 2001 m. vasario 16 d. Rašyti- te: „Laiškų lietuviams“ kon- kursui, 2345 W. 56th Street, Chicago, IL 60636, USA.

„Kultūros barai“, 2000, Nr. 7 (Latak 3, 2001, Vil- nius). Šalia įvairių kultūrinių temų akį patraukia Čikagoje leidžiamas „Varpo“ žurnalo re- daktoriaus Antano Kučio straipsnis „Lietuva George'o Busho atsiminimuose“. Auto- rias atkreipia dėmesį į knygą „Pasikeitęs pasaulis“ (A World Transformed, by George Buch and Brent Scow- croft. Vintage Books, a Divi- sion of Random House, Inc., New York, 1998). Mums ji įdomi tuo, kad čia atspindi

istoriniai 1990-ieji – išsi- vaduojamoji lietuvių kova, kurią JAV prezidentas bei jo Saugumo tarybos pirminin- kas Brentas Scowcroftas su- prato savaip. Lietuvos temai knygoje skirta net penkiolika puslapių. Tai rodo, kokia Lie- tuva buvo svarbi JAV, Sovietų sąjungos ir Vakarų valstybių užsienio politikoje. „Kovo 7 dieną, taigi vos keletą dienų prieš Lietuvos nepriklausomi- mybės atkūrimo Aktą, už- sienio reikalų ministras (sec- retary) Jimas Bakeris atnešė prezidentui Bushui ambasa- doriaus Maskvoje Jacko Mat- locko telegramą, kurioje šis praneša apie pasikalbėjimą su užsienio reikalų ministru Ševardnadze. Tas jam pasak- kęs, kad padėtis Lietuvoje yra kritiška. Jis išspėjęs, jog gali būti panaudota kariuomenė, nes ten esanti netvarka“, – rašo straipsnio autorius, nu- sistebėjęs Amerikos presiden- to Busho žodžiais, kuriais jis įvardijo tautų pastangas išsivaduoti iš svetimųjų jungo: „kšnis, kurio negalima nury- ti“.

Kas naujo

„Draugo“ knygynėlyje

„PĖDOS MIRTIES ZONOJE“

Daug knygų jau išleista apie bolševikinius kalėjimus, Sibi- ro vergų stovyklas ir tremtį. Tačiau Elenos Juciūtės pasa- kojimas „Pėdos mirties zono- je“ išsiskiria iš kitų. Knygos autorė – buvusi matematikos mokytoja, ir pasakojimo įvy- kiai išdėstyti matematiniu tik- slumu, ramiai aprašomos šiur- pios žmonių kančios, dideli vargai. Retai kur susijaudina- ma ir išsiliesama į sentimenta- lumą.

Ivykiai prasideda 1944-ai- siais Suvalkijoje. Aprašomi pirmieji pokario metai, vis la- biau išsilepsnojęs partizaninis karas. Autorė buvo partizanų bendradarbė, už ką jos laukė karejimo kameros, Vilniaus kalėjimai, Sibiro darbu sto- myklos. Ir Sibiro varge, ir sun- diam darbe išsiverždavo gaili kalinių nostalgija, tautinės giesmės, švenčių prisimini- mai. Sužydėjo kalinių bičiu- lystė. Knygos autorė savo bausmės neatliko, nes buvo amnestuota. Grįžimo į Lietuvą momentai ypač jaudinantys ir graudinantys: „Buvome links- mos, dainavome svajojoje, kalbėjome, dalinome adres- sais su savo tautėtimis, ža- dėjome rašyti. Ir kartu kažko buvo gaudu, kažko gaila. Ko galėjo būti gaila? Ogi tų pus- aštuntų metų, kurie galėjo bū- ti naudingi ir man, ir valsty- bei. Buvo gaila to susigėru- sio prakaito į svetimą, nemie- lą, nors ir turtingą žemę. Ne- kartą sakydavome: jei tuos sunkius darbus dirbtume savo krašte, nebūtų taip skaudus, nejaustumė tokios skriaudos. Gaila buvo nustotos sveikatos, jėgų. Gaila ašarų ir kraujo ne tik mūsų, bet ir dangelio kitų tautų žmonių, gaila tos daugy- bės lavonų žemėje, snieguose, leduose, vandeny ir žuvų bei žvėrių nasruose kapų radu- sių“.

Visa ši įdomi išgyvenimų is- torija būtų likusi už geležinės uždangos, jei ne laimė išvykti į JAV pas seserį. Čia autorė ir parašė šią knygą. Knygos kai- na – 10 dol., su persiuntimu – 13,95 dol.

Festivallai

Kasmetinis žymusis Čika- gos džiaz festivalis prasi- dės rugpjūčio 31 d., ketvirta- dienį, ir tęsis iki rugsėjo 3 d., sekmadienio. Grant Parke vyksiantis festivalis turėtų sutraukti daugiau kaip 300.000 muzikos mėgėjų iš vis- so pasaulio. Per keturias die- nas vyks 25 koncertai trijose scenose. Informacija tel. 312- 744-3370 arba 312-744-2964.

ATGAL PRIE NEMUNO

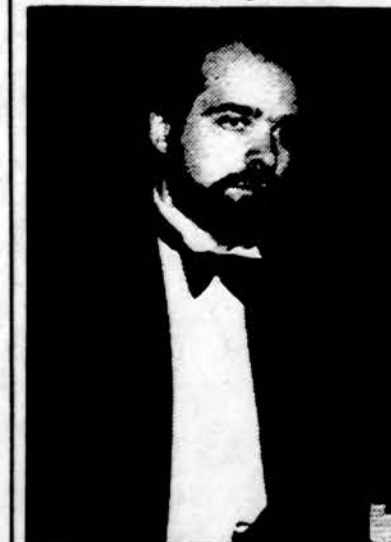
1975 m. liepos 31 diena. Švč. Mergelės Marijos Gimimo pa- rapijos maldos namuose vyks- ta gedulingos pamaldos, laido- jant parapijos vargonininką ir choro dirigentą, operos solistą Vladą Baltrušaitį. Gieda jo ug- dytas parapijos choras, vargo- nais groja buvęs konsulas An- tanas Kalvaitis. 80 automo- bilių eiseną lydi velionį į Šv. Kazimiero lietuvių kapines. Laidojamas 72-ame bloke, to- liausiai į pietus esančioje ka- pinių dalyje. Diena saulėta ir šilta. Liūdesys lydi kiekvieną laidotuvių dalyvį.

Vladas Baltrušaitis

Šeimos pastangomis atsiran- da paminklas. Vieta rami ir erdvi. Paminklas šviesus. Ant jo – rūtėlė. Užrašas: „Operos solistas Vladas Baltrušaitis, 1912-1975“. Elenos Baltrušai- tienės rūpestiui, 1998 metais velionio Vlado Baltrušaitio pe- lenų urna perkeliama į Jur- barką ir priglaudžiama prie tėvų Vinco Baltrušaitio ir Kot- rynos Rakauskaitės. Pamink- las Šv. Kazimiero kapinėse palieka, tik žemė priekyje yra kiek įdubusi.

2000 m. liepos 30 diena. Sekmadienis. Elena Baltru- šaitienė atsiuntė auką parapi- jai ir paprašė, kad 25 metų mirties sukaktuvėse būtų pa- simelsta ir pagiedota už Vladą Baltrušaitį. Vargonais groja muzikas Ričardas Sokas. Jis akompanuoja ir sopranui Mar- garitai Momkieni, kuri atlieka Jono Dambrausko giesmę „Viešpatie mano, išganymo Dieve“. Dambrauskas buvo Baltrušaitio mėgiamas kom- puzitorius. Muzika minorinė, bet vietomis prašvinta ir ma- zoriniai pragiedruliai. Pamal- dos baigiamos komp. Stasio Šimkaus giesme. Ji čia labai tiko, nes Baltrušaitis buvo Šimkaus gerbėjas ir Kaliforni- joje vadovavo Stasio Šimkaus vardo chorui. Buvę Baltru- šaitio choristai paruošė stovą, kuris buvo padėtas vargonų plote. Kairėje buvo padidinta Baltrušaitio nuotrauka ir pa- rašas: „Vladas Baltrušaitis (1912-1975). Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos var- gonininkas ir choro vadovas (1967-1975)“. Dešinėje stov- o pusėje buvo priklijuota Aldo- nos Liuberskytės-Varkalies- nės, Sibiro tremtinės, dabar gyvenančios Floridoje, meni- ška puošmena – trys rausvos žvakutės, kylančios iš raud- nio žiedų ir žalių lapų.

Ričardas Sokas

1968 metais Velykų rytą Baltrušaitio vedamas choras giedoja koncertines mišias lie-

tuvių kalba. Atvykęs į pamal- das, muz. Juozas Žilevičius taip atsiliepė: „Vakar atvažia- vau į Prisikėlimo šv. Mišias. Veikalas nelengvas, bet jis buvo puikiai atliktas, skambė- jo švarioje intonacijoje, balsai liejosi į lygiaskambį ansamblių, buvo jaučiamas choro lankstu- mas dinamiškai“. Mišios buvo pakartotos tais pačiais metais vykusios Tretiosios JAV ir Ka- nados šokių šventės pamal- dose.

1969 m. birželio 14 d. JAV LB Čikagos apygarda surengė koncertą Švč. Mergelės Mari- jos Gimimo parapijos švento- vėje. Koncerte buvo atlikta Česlovo Sasnausko „Requiem“ ir kitų kompozitorių kūrinių. Parapijos chorui dirigavo Vla- das Baltrušaitis, vargonais grojo Marija Mondeikaitė, solo partijas giedojo Alė Kalvai- tytė, Stasys Baras ir Jonas Vaznelis, smuiku griežė Povil- las Matiukas. Programą pa- ruošė Vytautas Radzius, vir- šelį ir iliustracijas atliko Al- girdas Trinkūnas, o Vladas Butėnas parašė dviejų pusla- pių įžangą. Choro valdybą tais metais sudarė Vaclovas Mom- kus, –pirmininkas, dr. Ed- mundas Ringus, Valerija Kra- sauskienė, Vitas Kazlauskas ir Mary Banky. Chore dalyva- vo 53 giesmininkai.

1972 m. birželio 18 d. Švč. Mergelės Marijos parapijos choras surengė koncertą, ku- rio metu buvo atliktas italų kompozitoriaus Luigi Cheru- bini „Requiem“. 60 asmenų chorui dirigavo Vladas Bal- trušaitis, vargonais grojo vir- tuozas Zenonas Nomeika. Jis dar atliko vargonais solo Ce- zar Franck „Piece Heroique“ ir Jeronimo Kacinsko „Impro- vizaciją“. Koncerto pradžioje parapijos klebonas kun. An- tanas Zakarauskas tarė įvadinį žodį, o choras giedojo Antano Vanagačio „Nuliūdo kapais“. Repeticijų metu akompanavo komp. Valdas Jakubėnas. Vė- liau Jakubėnas rašė, kad veika- las buvo gerai išmoktas, buvo išspūdinga. Tačiau liga veikė dirigento temperamentą. Iš „piano“ buvo greitai pereina- ma į „forte“ ar net „fortissi- mo“, atimant veikalui spalvin- gą skirtingumą bei vientisu- mą. Presbiterijoje iš aukštu- mos buvo nuleistos dvi milzi- niškos tautinės vėliavos, o prieš didįjį altorių stovėjo juo- du šydu apdengtas karstas, primenantis žuvusius už Lie- tuvos laisvę. Vargonais grojės

Margarita Momkienė

Zenonas Nomeika buvo para- lyzuotas 1973 m. ir mirė Ro- chesteryje 1976 metais. 1929- 1936 m. jis studijavo vargo- nus pas pasaulinio garso pro- fesorių Marcel Dupre Prancū- zijoje. Dar buvo planuojamas vienas koncertas 1974 metais, bet dėl vargonų remonto ir choristų nesilankymo į repeti- cijas planas nebuvo įgyven- dintas.

Vladas Jakubėnas, Kauno konservatorijos dėstytojas, prisimena solfedžio egzami- nus, kuriuos laikė Vladas Baltrušaitis ir Stepas Grau- zinis. Tai buvo vokalistams įvestas kursas, skirtas vik- riam iš lapo dainavimui. Abu savo užduotį atliko pasigėre- tinai. Egzaminatoriai juokavo: kokį pažymį rašyti – penkį per mažai, o šešių nėra. Tada Jakubėnas pasiūlė bandymą. Prancūziško solfedžio vadovė- lio penktoji knyga klasėse ne- buvo naudojama, nes buvo lai- koma per sunki. Taigi, penke- tuosius vis tiek garantuotas: padainuokite paskutinį duetą iš penktosios knygos. Egzami- nantai, smarkiai protestuoda- mi, susikauptė ties pulčiu ir neskubėdami, be menkiausios klaidos ar sustojimo, atliko sunkųjį duetą. Šis įvykis tada buvo plačiai išgarsintas Kau- no muzikuose.

Šia proga prisiminkime poe- to Stasio Santvaro žodžius, parašytus po Vlado Baltrušai- cio iškeliavimo: „Skaidri ne- dalia palietė jį, bet jis paliko skambių vargonų gaudimą ir jo mylimo choro giedojimą; jis iškeliavo amžinam poilsui į ten, kur muzikos garsai suma- žėja iki negirdimo pianissimo – tik vėjas verkia nemelodin- gais crescendo ir diminuendo. Viešpatie, būk malonus jam ir globok tuos, kurie dar lieka giesmių garsais garbinti Tve- rėją šioje aidžiojo šventovėje“.

Kazys Skaisgiris

Paremkite DRAUGĄ ir Laimėkite bilietus į Vilnių skrydį parūpino SAS

Vardas _____

Adresas _____

Telefonas () _____

AUKA 1 dol.

Galima įsigyti ir daugiau bilietų. Iškirpkite atkarpę, pažymėkite kiek bilietų norite, ir siųskite su atitinkamos sumos čekiu.

_____ bilietų \$ _____

Laimingasis bilietas bus traukiamas DRAUGO pokylyje, 2000 rugsėjo 17 d.

DRAUGAS
4545 W. 63rd ST,
CHICAGO, IL 60629

Bilietus į Lietuvą nemoka- mai siūlo SAS oro linija. Du bilietus galite išlošti, užpildę šią anketą. Skrydis į Lietuvą tik už 1 dolerį! Lošimas vyks rugsėjo 17 d. „Draugo“ poky- lyje. Užpildykite šią anketą ir sugrąžinkite mums.